



Δυναμική
Επικοινωνία

ΠΥΡΡΟΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32 - 106 83 ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛ: 010-8233830 - FAX: 010-8238468 • ΕΤΟΣ 2ο - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 11, ΙΟΥΝΙΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2002 • ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: 1,47 ΕΥΡΩ

ΤΟ ΣΤΙΓΜΑ ΜΑΣ

Τούτη η έκδοση

του «ΠΥΡΡΟΥ» έχει κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Κατ' αρχήν, κα-

λύπτει όλο το τρίμηνο του καλοκαιριού, όπως δικαιούμεθα, μια φορά το χρόνο, σύμφωνα με τις διατάξεις του υπουργείου Τύπου. (Από το Σεπτέμβριο επανέρχουμε στη διμηνιαία έκδοσή μας). Δεύτερον και το πιο σημαντικό. Είναι αφιερωμένη στον Τύπο της Διασποράς, με την προσήθεια που ξεκινάμε για τη δημιουργία του ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ, μια σημαντική πρωτοβουλία, με πολύτιμους στόχους. (Αναλυτικά στην κύρια πρωτοσέλιδη αναφορά μας). Έτσι επιλέξαμε, για να δώσουμε και το στίγμα αυτής της πρωτοβουλίας, ένα μέρος της ύλης του παρόντος τεύχους να καλυφθεί από την ειδησεογραφία και αρθρογραφία του Τύπου των Αδελφοτήτων, ο οποίος, όπως θα διαπιστώσετε, θίγει καίρια τοπικά και ευρύτερα Ηπειρωτικά θέματα. Η επιλογή των εντύπων είναι ενδεικτική και έγινε από εκείνα τα έντυπα, στα οποία είχαμε τη δυνατότητα πρόσβασης.

14 - 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΣΤΗΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ

Στο Θέατρο Πέτρας, στην Πετρούπολη, στις 14 και 15 Σεπτεμβρίου 2002, Σάββατο και Κυριακή απόγευμα, θα γίνουν οι εκδηλώσεις της Πανηπειρωτικής με τίτλο «Ηπειρωτικό Πανόραμα Πολιτισμού και Παράδοσης». Το πρόγραμμα περιλαμβάνει χορωδίες παραδοσιακών τραγουδιών, συναυλία παραδοσιακής μουσικής με τους Πέτρο Λούκα - Χαλκιά, Νίκο Φιλιππίδη, Σταύρο και Γρηγόρη Καψάλη στο κλαρίνο και όλους σχεδόν τους Ηπειρώτες τραγουδιστές. Το Σάββατο μετά το καλλιτεχνικό μέρος του προγράμματος θα ακολουθήσει Ηπειρωτικό γλέντι. Στο χώρο του θεάτρου θα λειτουργήσουν περίπτερα λαϊκής τέχνης, ζωής και δημιουργίας, αναψυκτήριο, ενώ το χορευτικό μέρος θα καλύψουν τα συγκροτήματα των Ηπειρωτικών Συλλόγων της Δυτικής Αττικής.

ΠΟΛΥΤΙΜΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ «ΠΥΡΡΟΥ»

Εκατοντάδες εφημερίδες, περιοδικά, βιβλία, φωτογραφίες και άλλα έντυπα, αποτελούν την αποτυπωμένη ιστορική μαρτυρία για τη δράση και προσφορά των Αποδήμων Ηπειρωτών.

Ο «ΠΥΡΡΟΣ» βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσει και επισήμως προς όλους τους Ηπειρώτες ότι ήδη έχει ξεκινήσει τη δημιουργία του ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ.

Στη διάθεση της εφημερίδας μας βρίσκεται το πολύτιμο υλικό (μέρους αυτού σπάνιο και δυσεύρετο σήμερα), το οποίο επί δεκαετίες φρόντιζε, συντηρούσε και εμπλουτίζε ο διευθυντής του «ΠΥΡΡΟΥ», δημοσιογράφος Ανδρέας Ρίζος.

Η προσπάθειά μας αυτή στοχεύει στη διάσωση και αξιοποίηση με κάθε μορφή του υλικού αυτού.

Ένας τομέας, ο οποίος δεν έχει καταγραφεί έως σήμερα και ο οποίος αποτελεί πολύτιμο κεφάλαιο, τόσο για την ιστορία του Κινήματος των Ηπειρωτών της Διασποράς, όσο και γενικότερα της Ηπείρου.

Κάνουμε έκκληση σε κάθε Ηπειρώτη, σε κάθε Ηπειρωτικό φορέα, κυρίως στους Συλλόγους, στις Αδελφότητες και στις Ομοσπονδίες να ενισχύουν αυτή την προσπάθειά μας.

Να μας αποστείλουν εφημερίδες, περιοδικά, βιβλία, ημερολόγια, μπροσουρές, φωτογραφίες, κάθε έντυπο υλικό που εκδίδουν για τον εμπλουτισμό του ΑΡΧΕΙΟΥ.

Η δημιουργία του ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ αποτελεί προσφορά του «ΠΥΡΡΟΥ» στην Ήπειρο και στους Ηπειρώτες.

ΕΝΑ ΣΠΑΝΙΟ
ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ
ΕΝΤΥΠΟ

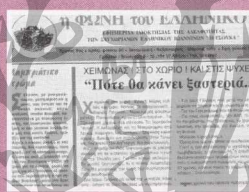
-----Σελ. 3



Άνοιξη του 1942, μια συνηθισμένη μέρα,

στον Άγιο Κοσμά Ιωαννίνων. Γράφει ο ποιητής Τάσος Πορφύρης.

ΣΕΛ. 2



ΤΟ ΘΕΜΑ

ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΜΕ ΘΕΜΑ: «Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΗΠΕΙΡΟΣ».....Σελ. 8



Ούτε ένας...

♦ Ούτε ένας κυβερνητικός εκπρόσωπος, ούτε ένας Ηπειρώτης βουλευτής του κυβερνώντος κόμματος, ούτε ένας τέλος πάντων αρμόδιος παράγοντας παραβρέθηκε στην ημερίδα της Πανηπειρωτικής για το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, που έγινε στις 16 Ιουνίου 2002, στο Πνευματικό Κέντρο Ηπειρωτών.

♦ (Η κ. Βάσω Τσιμπίδα, γ.γ. του υπουργείου Εσωτερικών, δήλωσε την παρουσία της, δεν τοποθετήθηκε όμως στο θέμα, καθώς αποχώρησε σε σύντομο χρονικό διάστημα).

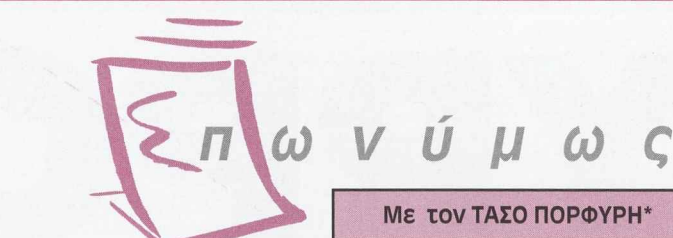
♦ Αλήθεια, γιατί δεν συγκινήθηκαν για ένα τόσο καυτό θέμα, το οποίο αφορά μια περιοχή με τεράστιες ανάγκες, για την οποία ακόμη και ο πρωθυπουργός της χώρας προσφάτως μίλησε γι' αυτές;

♦ Τι να υποθέσουμε; Υποτίμησαν μήπως, την πρωτοβουλία αυτή της Π.Σ.Ε. (η οποία δεν είναι πρώτη φορά που αναλαμβάνει παρόμοιες πρωτοβουλίες) ή θεώρησαν σκόπιμο να μην αποδογηθούν δημοσίως για όσα συμβαίνουν στην Ήπειρο;

♦ Και γιατί σε παρόμοια ημερίδα των Κρητικών, παραβρέθηκε (και καλά έκανε) ακόμα και ο κ. Χριστοδουλάκης;

♦ Ως τότε, τέλος πάντων, θα επιλέγουν οι υπεύθυνοι την παρουσία τους σε κοινωνικές πρωτοβουλίες, κατά πως τους βολεύουν;

♦ Οι Ηπειρώτες πάντως, γηγενείς και απόδημοι, επιμένουν. Γιατί γνωρίζουν πολύ καλά ότι ο αγώνας τους είναι δίκαιος και θα φέρει αποτελέσματα.



ΜΙΑ ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΗ ΜΕΡΑ

Μνήμη Μάκω - Σιούληνας

Ανοιξη του 1942 στο χωριό. Και επειδή οι εποχές δεν συνάδουν με τις ανθρώπινες «δραστηριότητες» π.χ. δεν μαθαίνονται όταν χάνονται μάχες κι ούτε πετάνε τη σκούφια τους όταν κερδίζονται, εκείνη η Άνοιξη, Ιοιπόν, έμοιαζε με όλες τις άλλες: πολύχρωμη κι ομορφοστολισμένη. Βουπό από μελίσσια και κάθε λογής ζουζούνια, ανακατεμένο με κελαϊδίσματα πουλιών, κρατούσαν το ίσο της εποχικής ευδαιμονίας.

Χαράματα σπύλων η πεθερά, έβγαζε τη Μπάλη απ' το κατώι, τη σαμάρωσε, κι ώπου να βγει η νύφη με το μωρό στη σαρμανίτσα, κρέμασε στο σαμάρι το σακούλι με το γυαλί γιομάτο σιουρμπέτι, το κλειδοπίνακο με τη μπαταριά - ετοιμασμένη από την προηγούμενη - και τη ντρεβενίτσα με νερό τραβηγμένο με το σιούκλι από τη στέρνα. Έδεσε δυο τσάνες και δυο σκαλιστήρια με την τριχιά στο μήκος του σαμαριού. Η Μπάλη ανυπόμονη ανεβοκατέβαζε το κεφάλι της. Έβα νύφη, ανέβα στη φορόδα, πήρε και τη σαρμανίτσα στην ποδιά σου και, προβαδίζοντάς την, συμπλήρωσε: Μην στενοχωριέσαι, δεν αποσταίνω εύκολα, μισή ώρα δρόμος είναι και κατήφορος.

Έφτασαν ξεκούραστες στα Βρυούλια, στο σταροχώραφο που είχε ορειρά για ξεβοτάνισμα. Η πεθερά βοήθησε τη νύφη να κατεβεί, ξεκρέμασε το σακούλι, το κρέμασε στο κλώνάρι της γκορτσιάς, έβγαζε την τριχιά ελευθερώνοντας τα εργαλεία, έμασε την τριχιά και τη χρησιμοποιούσε για να πεδικλώσει τη Μπάλη. Έτσι δεν υπήρχε τρόπος να ξεμακρύνει, μπορούσε να βόσκει άνετα στον όχτο με το ψηλό χορτάρι. Η νύφη έκασε στον ίκιο της γκορτσιάς, πήρε το κούτσι στην αγκαλιά της, άνοιξε τον κόρφο της κι ο μικρός, λαίμαργος, άρχισε να κατεβάζει χορταστικές γουλιές το μπηκικό γάλα. Τον πήρε ο ύπνος πάνω στο στήθος της μνάς του. Στα χεϊλάκια του είχε στοματιάσει μια σταγόνα γάλα. Το σκούπισε η μνά με καθαρό μαντήλι, απίθωσε το μικρό στη σαρμανίτσα, έτσι όπως οι μανάδες ξέρουν και την έβαλε κοντά στον κορμό της γκορτσιάς, εκεί που η σκιά ήταν πιο παχειά.

Έδεσαν από ένα άσπρο μαντήλι στο κεφάλι τους για να προφυλαχτούν από τον Μαρτιάτικο ήλιο κι έπιασαν δουλειά. Το στάρι ήταν φουντωμένο κι ολόπρασino. «Αν έβρινε ο Απρίλης δυο νερά κι ο Μάης άλλο ένα», η καλή σοδεία ήταν εξασφαλισμένη. Όπου ήταν βοητό ξεβοτάνιζαν με τα χέρια, όπου δεν ήταν χρησιμοποιούσαν τα σκαλιστήρια και σε περιπτώσεις με μεγάλα και ριζωμένα ζιζάνια, η τσάνη είχε τον πρώτο λόγο. Στην άκρη του χωραφιού, εκεί που συνόρευε με τη δασωμένη πηλιά, το στάρι ήταν δυο μπόγια ψηλότερο από το υπόλοιπο χωράφι και με σκορρότερο χρώμα. Όταν έφτασαν κοντά, μια λαγομάνα ξεπετάχτηκε και τις τρόμαξε. Σε δευτερόλεπτα είχε εξαφανιστεί στο δάσος. Η νύφη παραμέριζε τα στάχυα, προσπαθώντας να ανακαλύψει τα λαγόπουλα που σίγουρα κρύβονταν εκεί. Η πεθερά έβαλε αντιήλιο την παλάμη της και κοίταξε προς τη σαρμανίτσα. Και τότε το είδε - σε απόσταση περίπου πάνω από δέκα μέτρα να γλιστράει προς τη σαρμανίτσα, πάνω στις πέτρες της χαλικαριάς. Πότε χάνονταν το κεφάλι του και πότε το κορμί του. Άρπαξε την τσάνη από το σιάδι και χύθηκε βολίδα προς τη σαρμανίτσα, στάθηκε μπροστά της και ζυγιάζοντας την τσάνη πάνω από το κεφάλι του, την κατέβαζε με ορμή. Ήταν καιρός. Θα χάνονταν το μωρό για μολόμο. Κοιμόταν ήρεμο και ροδαρό, χάρις στην ετοιμότητα και την επέμβαση της γιαγιάς. Το κεφάλι του φιδιού είχε αποκοπεί από το υπόλοιπο σώμα του, νεκρά και τα δυο στο έλεος της φθοράς. Τράβηξε μερικές πέτρες στη χαλικαριά, σχηματίζοντας έναν μικρό

λάκκο και τα απόθεσε μέσα. Έβαλε αγριόχορτα από το βοτάνισμα πάνω τους και στη συνέχεια τα σκέπασε με πέτρες, ώστε να μην φαίνεται τίποτα. Αν τ' άφηνε στον ήλιο θ' άρχιζαν να βρωμάνε άσχημα και θα μαζεύονταν οι τζέρμιοι και τα κοκάθια, μωρμυούρισε.

Η νύφη απασχολημένη με τα λαγόπουλα - είχε ανακαλύψει τη φωλιά τους - δεν κατάλαβε τίποτα. Τα πήρε στην αγκαλιά της - μια χαψιά πράμα το καθένα - και τα χάιδε για ώρα. Όταν γύρισε να κοιτάξει προς τα πίσω, είδε την πεθερά της να ξεκρεμάει τη ντρεβενίτσα από τη γκορτσιά. Άφησε προσεχτικά τα λαγόπουλα στη φωλιά τους κι έτρεξε να πει νερό. Την άφησε πρώτα να πει και μετά της είπε τα καθέκαστα συμπληρώνοντας:

- Μας φύλαξε ο Θεός, μωρ' νύφη.

Η νύφη - μόνα πήρε απλά το κούτσι που κοιμόταν κι ονειρευόταν και τόσφιξε στην αγκαλιά της. Της φάνηκε πως αναστενάζει.

- Ας φάμε μια ψίχα, να στηλωθούμε μωρ' νύφη, είπε η πεθερά.

Έβγαλαν το γυαλί και το κλειδοπίνακο, έβγαλαν στο σιάδι το σακούλι για τραπεζομάντηλο και στο καπάκι του κλειδοπίνακου έβγαλαν σιουρμπέτι απ' όπου έτρωγαν με το κούταλι συνοδεύοντας τα φαλά της μπαταριάς. Δροσίζονταν οι είναι τους και κάθε τόσο που έπαιρναν σιουρμπέτι από το κλειδοπίνακο και το έφερναν κοντά στο στόμα, υψώνοντας το κεφάλι τους για να μην τους χυθεί από το κούταλι, δοξολογούσαν τον Κύριο, όπως τα πετεινά του ουρανού. Έπιασαν και νερό από τη ντρεβενίτσα και ξεδιψασαν.

- Μάνα, γιατί το στάρι εκεί κοντά στον όχτο έχει θεριψεί τόσο; ρώτησε η νύφη.

- Είναι παλιόκαρα από κάτω, της απάντησε - όσοι τραυματίστηκαν και πήραν τον κατήφορο από ψηλά τον Αϊ-Λιά κι άφησαν εδώ την ψυχή και το κορμί τους. Οι δικοί τους δεν πρόλαβαν να τους μαζέψουν όσο ζούσαν, καθώς υποχωρούσαν. Βαρύμοιρα παιδιά και βαρύμοιρα γονικά. Την άλλη μέρα του μακελίου, όσοι άντρες είχαν απομείνει, λόγω ηλικίας στο χωριό, πήραν τσάνες και φιδάρια και όπου έβρισκαν κορμιά έσκαβαν και τα παράχωναν. Τους πήρε τρεις μέρες να τελειώσουν. Όλη η πηλιά και τα χωράφια που την ακουμπάνε, κρύβουν μέσα τους παλιόκαρα. Ότι καλή και αντικείμενα βρίσκαν πάνω τους τα παρέδωσαν αργότερα σ' έναν αξιωματικό του επιτελείου. Σ' ένα φύλλο χαρτί γράφτηκαν τα ονοματεπώνυμά τους και τα κράτησε ο πρόεδρος της κοινότητας. Ζήτησα να μου γράψουν τα ονόματά τους τα μικρά στα ελληνικά: Μάριος, Τζάκομος, Λορέντζος, Γκιουζένης, Βιτόριος, Μικέλης και κάτι άλλα πιο δύσκολα που δεν τα θυμίσαι, κι έδωκα το χαρτί μαζί με το πρόσφορο στον παπα-Βασίλη να τα μνημονεύσει την Κυριακή, μήπως και βρουν ανάπαυση οι ψυχές τους, καθώς βοηδοέρουν σε ξένο τόπο.

- Να πάρω τα λαγόπουλα στο σπίτι; ρώτησε η νύφη.

- Όχι, άφησέ τα να μεγαλώσουν με τη μνά τους στο χωράφι, της απάντησε.

Το κούτσι είχε ξυπνήσει: έβγαζε μικρές φωνούρες, χαμογελούσε και κουνούσε πάνω - κάτω τα χεράκια του, θάρεις πάλευε με κάποιον. Η μνά του ονειρευόταν το μέλλον του κι η γιαγιά του που τόσο είχαν δει τα μάτια της, παρακαλούσε προσευχόμενη:

- Φύλαξε το - κι όλα τα παιδιά του κόσμου - από το βόλι ξένου και δικού, Αϊ-Νικόλα μου.

* Ο Τάσος Πορφύρης είναι ποιητής και κατάγεται από τον Άγιο Κοσμά (πρώην Κουκουσιούς) Ιωαννίνων.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ «ΠΥΡΡΟΥ» ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΣΠΑΝΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ

Ας είναι καλά ο κ. Σπύρος Μπάγιας, ο Ηπειρώτης, από το Δεσποτικό Ιωαννίνων, υπεύθυνος ύλης της «ΦΩΝΗΣ ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΥ», ο οποίος εκτιμώντας την προσπάθειά μας, δώρισε για το ΑΡΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ το πρώτο τεύχος (Ιανουάριος 1946) του περιοδικού «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΖΩΗ».

Από τη μελέτη που κάναμε και από την ταυτότητα του περιοδικού προκύπτουν τα εξής:

«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΖΩΗ», Μηνιαίο περιοδικό μελέτης των ζωτικών προβλημάτων της Ηπείρου. Εκδίδεται από ομάδα Ηπειρωτών. Υπεύθυνος: ΝΙΚ. Κ. ΠΑΝΤΙΣΗΣ. Οικ. Διαχειριστής: ΑΘ. ΓΙΑΓΚΑΣ. Το τεύχος βγαίνει με καλλιτεχνική φροντίδα του Κώστα Μαλάμου και συνεργασία των Χρ. Δαγκλή και Ι. Μόραλη.

Ταχ. διεύθυνση: Πλατεία Αγίων Θεοδώρων αρ. 3 (Αθήνα).

Σελίδες 32 και με το εξώφυλλο 34. Σχήμα Α4, 21,5cm X 29cm. Εξώφυλλο δίχρωμο (τίτλος μαύρος, μπροντούρα κόκκινη).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ 1ου τεύχους:

- Η προσπάθειά μας (κύριο άρθρο).
- Γιάννη Δάλλα: Απ' εδώ πέρασαν οι Ούννοι... (ποίημα).
- Κωνστ. Στεργιοπούλου: Το συνοικιστικό πρόβλημα της Ηπείρου (μελέτη).
- Γ. Ποάλα: Γράμμα απ' το Δυτικό (ποίημα).
- Τάκη Τσάκου: Γύρε στη φτέρη (ποίημα).
- Ν.Π. Οι δασικές εκτάσεις της Ηπείρου.
- Μαρίας Αθ. Γιάνκα: Στην Ήπειρο (ποίημα).
- Β. Χρήστου: Ραδιοσανατόριο και radiopreventorium πρότυπο για την Ελλάδα στον Αμάρντο Κονίτσης.
- Μιχ. Περάνθης: Ήπειρος (ποίημα).
- Μιλτ. Α. Οικονομίδης: Ο άνθρωπος με τον παπαγάλο (διήγημα).
- Γ. Κοτζιούλα: Διάλειμμα - κυνηγητό (ποίημα).
- Τραγούδια της πατρίδας μας: Βορειοηπειρωτικό - Ζαγορίσιο (δημοτικά).
- Χρυσάνθης Ζιτσαί: Ιδανικά (ποίημα).
- Πάνου Γιάνκα: Ένα βλème στη γεωργική κατάσταση της Ηπείρου.
- Τάκη Παπά: Ζαγορίσια ανέκδοτα. (Η πρώτη...φεμινιστική κίνηση στο Ζαγόρι).
- Α. Ι. Βρανούση: Μάθε το δρόμο... (ποίημα).
- Ελευθ. Δελιγιάννης: Νοσταλγία και θυμός.
- Ζήση Μ. Παπαθανασίου: Σκληρή πραγματικότητα.
- Α. Ι. Βρανούση: Νεανικοί στίχοι του Κρυστάλλη (μελέτη).
- Γιάννη Δεματάκη: Αστέριος Α. Αστερίου.

ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ

Ζητήματα και απόψεις: Η Βόρειος Ήπειρος - Ο Χειμώνας - Πρέβεζα - Απαράδεκτη αδικία - Τα εκπαιδευτικά μας - Το συγκοινωνιακό - Οι πυροπαθείς μας - Η στέγασση στο Ζαγόρι - Οι πυροπαθείς ζητούν - Ηπειρωτικά βιβλία - Η κριτική μας. Τάκη Τσάκου: «Αμμουδιές και Ξέρες (ποίημα)» - Επιστημονική Ένωση Μελέτης των προβλημάτων της Ηπείρου - Νέα από την πατρίδα: Τιμή σε Ηπειρώτες Επιστήμονες. Νέα από την Ξενική: Πανηπειρωτική Αδελφότητα - Η Ένωση Ζαγορισιών - Ηπειρωτική Συνομοσπονδία - Αδελφότητα Αλληλεγγύης Ηπειρωτών - Η Αδελφότητα Θεσπρωτών - Δημοκρατικός Σύλλογος Ηπειρωτών - Θεσσαλονίκη - Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.

Το περιοδικό είναι πράγματι δυσεύρετο. Δεν γνωρίζουμε πότε σταμάτησε να εκδίδεται και πόσα τεύχη του εκδόθηκαν. Όσοι γνωρίζουν περισσότερα στοιχεία, παρακαλούνται να τα θέσουν υπόψη μας, για τον εμπλουτισμό της ιστορίας του.

Θα συνεχίσουμε και με άλλα έντυπα, παλαιότερα και σύγχρονα, σε μια προσπάθεια καταγραφής και προβολής τους.



Το πρώτο τεύχος του περιοδικού «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΖΩΗ», Ιανουάριος 1946.

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΑΣ



Γιάννινα: Το Τζαμί του Ασλάν πασά (ξυλογραφία του Χρήστου Δαγκλή), από το 1ο τεύχος της «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ».



“ΠΥΡΡΟΣ”

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32
106 83 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 010 - 82 33 830
FAX: 010 - 82 38 468

Δυναμική Επικοινωνία

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

● ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ: ΜΑΡΙΑ ΛΑΜΑΡΗ ● ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Θ. ΠΑΠΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ, ΜΑΝΤΖΑΚΟΥ 3, ΑΘΗΝΑ
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΕΤΗΣΙΩΣ: ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ 14,67ΕΥΡΩ - ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ, ΣΥΛΛΟΓΟΙ: 29,35 ΕΥΡΩ
ΔΗΜΟΙ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ - ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ: 58,69 ΕΥΡΩ
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ ΕΥΡΩΠΗΣ: 29,35 ΕΥΡΩ - ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ 30 ΔΟΛΑΡΙΑ ΗΠΑ

Οι απόψεις που εκφράζονται στα ενυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν απαραίτητα και τη γνώμη της εφημερίδας - Ασυχώρητος η παρατύποις -

ΣΤΙΣ 5 ΗΠΕΙΡΟΥΣ

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

Τριετές Πρόγραμμα Δράσης

★ Δεν είναι και σύνθετες φαινόμενο οι φορείς των Αποδήμων Ηπειρωτών να καταρτίζουν μακροχρόνια προγράμματα δράσης και με βάση αυτά να καθορίζουν τις δραστηριότητές τους.

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Ομοσπονδίας Μουργκάνας, φορέας των Αποδήμων μιας ιδιαίτερα προβληματικής περιοχής της Θεσπρωτίας, εκτιμώντας όλα τα δεδομένα του τόπου καταγωγής, κατάρτισε το πρόγραμμα δράσης για τα επόμενα τρία χρόνια της ημετέρας του.

Τα θέματα που κυριαρχούν, σχετίζονται με την ανάπτυξη του τόπου και την πολιτιστική δημιουργία.

Η Ομοσπονδία θεωρεί πως η περιοχή Μουργκάνας χρειάζεται **ΕΙΔΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ**, που η εφαρμογή του δεν θα υπόκειται στους νόμους της αγοράς και δεν θα παίρνει υπόψη του τη σχέση «κόστους - ωφέλειας».

Πιστεύει πως μαζί με το **Λιμάνι της Ηγουμενίτσας** και την **Εγνατία Οδό** χρειάζονται και άλλα έργα στο νομό, όπως η **σιδηροδρομική σύνδεση**, ο **κάθετος οδικός άξονας** και ο **αγωγός φυσικού αερίου**.

«Αναμένουμε από τα Πνευματικά Ιδρύματα (ΑΕΙ και ΤΕΙ) - μας δήλωσε ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας **Θωμάς Σπηλάρας** - και ιδιαίτερα από τους συμπατριώτες ειδικούς επιστήμονες που υπηρετούν σ' αυτά να πάρουν πρωτοβουλίες και να εκπονήσουν μελέτες που θα στοχεύουν στην αξιοποίηση των φυσικών πόρων της περιοχής».

Ευελπιστούμε ότι θα παρθούν όλα τα αναγκαία μέτρα που οδηγούν στην αξιοποίηση και εκμετάλλευση των ευκαιριών που

παρέχονται από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και τα άλλα Ευρωπαϊκά Προγράμματα σε όφελος της περιοχής μας, ακόμη και για δημιουργία προϋποθέσεων για παλινδρόσηση».

Η Ομοσπονδία προτείνει την ίδρυση - έστω κατ' εξαίρεση - **τμήματος Νοσηλευτικής στο Φιλιππί**, ενταγμένο στο ΤΕΙ Ηπείρου, το οποίο θα αναβαθμίσει τις παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας στην περιοχή.

Σε ειδικά θέματα της περιοχής προτείνει μέτρα για τη βελτίωση του οδικού δικτύου, την αξιοποίηση των φυσικών πόρων, τη λήψη μέτρων για την τουριστική υποδομή και την παροχή υπηρεσιών από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες.

Στον τομέα του πολιτισμού η Ομοσπονδία Μουργκάνας συνεχίζει με το ίδιο αδιάλειπτο ενδιαφέρον να προσφέρει στο λαϊκό πολιτισμό και να βάζει, με τη δράση της, αναχαιτίζοντας τη σοπεδωτική λογική της παγκοσμιοποίησης. Φιλοδοχεί τη νέα του Στέγη στην Αθήνα (Γεραίνου 44) να την καταστήσει Εργαστήριο Πολιτισμού με πολυποίκιλες εκδηλώσεις.

«ΣΤΟ ΜΑΧΑΛΑ ΤΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΣ»

Ήδη η πρώτη καλοκαιριακή δραστηριότητα της Ομοσπονδίας παρουσιάστηκε την Δευτέρα 1 Ιουλίου 2002 στο Θέατρο «Δώρας Στράτου» στο Λόφο Φιλοπάππου. Επρόκειτο για τα «**ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ**», με τίτλο «**Στο μαχαλά της Γιαννούλας**», σε κείμενα και σκηνοθεσία του συγγραφέα Δημήτρη Μήτση και επιμέλεια - διδασκαλία Ρούλας Χίνου και Γιώργου Στεργίου.



Από την Πρωτοχρονιάτικη εκδήλωση. Πρώτος αριστερά ο πρόεδρος Κώστας Θεοδοσίου.

κλήρη, αλλά προέρχονταν από βαθύτερη ψυχική παρόρμηση και ανάγκη για επικοινωνία. Σε μια εποχή αθητισμού και ισοπέδωσης, δόθηκε η ευκαιρία μέσα σε ζεστή ατμόσφαιρα να ανταμώσουν χωριανοί, συγγενείς και φίλοι. Έτσι ο Σύνδεσμος αποτέλεσε και εξακολουθεί να αποτελεί πόλο έλξης, συνεκτικό κρίκο, σημείο αναφοράς της κοινής μας καταγωγής, των συναισθηματικών δεσμών με την πατρίδα, το ωραίο μας χωριό και τον ανεπανάληπτο Ζαγοριόλο πολιτισμό».

ΙΔΡΥΜΑ «ΜΟΡΦΩΣΙΣ
ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ»

Εκπρόσωποι του Ιδρύματος «ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ», κάνοντας πράξη τη βούληση του Διαθέτη του, αείμνηστου Στέφανου Βασιλάκου, για έβδωμη συνεχής χρονιά, μετέβη από την Αθήνα στις 22 Ιουνίου στην Παραμυθιά και στις 23 Ιουνίου 2002 στο Κεφαλόβρυσο Πωγωνίου, όπου με τη συνεργασία των τοπικών Δήμων, οργανώθηκε η απονομή χρηματικών επάθλων και βραβείων, ύψους 100 - 350 ευρώ για κάθε μαθητή, σε 84 συνολικά μαθητές των ακριτικών σχολείων, οι οποίοι πρώτευσαν στις απολυτήριες εξετάσεις των σχολείων τους κατά το σχολικό έτος 2000-2001.

Στο κλίμακιο μετείχαν οι πρωτεργάτες του Ιδρύματος, ο κ. Λάμπρος Δρόσος και η κ. Ρένα Σουμάκη.

Και στους δύο Δήμους η απονομή έλαβε υψηλό πνευματικό χαρακτήρα και κατέβηκε τόσο στους μαθητές όσο και στους γονείς και εκπαιδευτικούς φορέων, οργανώσεων και υπηρεσιών που την παρακολούθησαν, πλούσιες συγκινήσεις και αισθήματα χαράς και υπερηφάνειας.

Ο κ. Δρόσος απευθυνόμενος στους μαθητές και όλους τους παρευρισκόμενους τόνισε πως η ευεργεσία είναι έννοια κοινωνικής αλληλεγγύης, αλλά και κοινωνικής ηθικής, η οποία ξεκινώντας από την Αρχαία Ελλάδα διέρχεται τον Χριστιανικό Ανθρωπισμό και διαδραματίζει εθνικό ρόλο, τόσο κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας με τη λειτουργία σχολείων και κοινοτήτων, όσο και με τη στήριξη των οικονομικών του νεοσύστατου τότε κράτους.

Απευθυνόμενος προς τους μαθητές, μίλησε για την ευαισθησία των ευεργετών προς τους νέους, προσδιόρισε την υψηλή τους αποστολή και τους παρότρυνε τον αγώνα τους για τη μόρφωση να τον εστιάζουν τόσο στη γνώση όσο και στην αρετή.

Τέλος τόνισε πως το Ίδρυμα κάνει πράξη τη βούληση του Διαθέτη και μαζί την έννοια της αποκέντρωσης, που αποτελεί καθολικό αίτημα της κοινωνίας μας.

ΜΙΚΡΑ ΑΠΟΔΗΜΙΚΑ

- Μονοήμερη κρουαζιέρα σε Αίγινα, Πόρο και Ύδρα, διοργάνωσε στις 16 Ιουνίου 2002 η Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Επαρχίας Κόνιτσας.
- Τριήμερη εκδρομή στις 22 Ιουνίου 2002 στο Πόρτο Χέλι, διοργάνωση γηεντιού και επίσκεψη σε Ναύπλιο και Επίδαυρο, πραγματοποιήσε η Αδελφότητα Πραμανιωτών Αθηνών.

Ο Θανάσης Σπυράκος, πρόεδρος του Συλλόγου Ηπειρωτών Αστυνομικών και Υπαλλήλων Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, είναι υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος Αθηνών με τον συνδυασμό της κ. Ντόρας Μπακογιάννη. Του ευχόμαστε καλή επιτυχία. Και βεβαίως, όπου υπάρχουν Ηπειρώτες υποψήφιοι, σε συνδυασμούς της επιλογής μας, ας τους τιμήσουμε.



ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Οι Ηπειρωτικές εκδηλώσεις στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας δεν είχαν σταματημό στο έμπα του καλοκαιριού. Εκδηλώσεις πολυποίκιλες και δροσερές. Οι Ηπειρωτικοί Σύλλογοι και οι Αδελφότητες, κυρίως οι περιφερειακές, προσέφεραν στους Ηπειρώτες διασκέδαση, ψυχαγωγία αλλά και γνώσεις για ευρύτερα θέματα. Στα Άνω Λιόσια από το Σύλλογο Ηπειρωτών Σεμινάριο Παραδοσιακών Χορών, στο Ίλιον από τον αντίστοιχο Ηπειρωτικό Σύλλογο Γιορτή Ψωμιού και Ηπειρωτικό Γλέντι, στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου ο Σύλλογος Ηπειρωτών Αστυνομικών Ηπειρωτικό Πανηγύρι και στην Άνω Κυψέλη ο Σύλλογος Κυψελιωτών (Χώσεψης) Θεατρική Παράσταση. Ας τις παρακολουθήσουμε:

ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΑ

1ο Σεμινάριο Παραδοσιακών Χορών διοργάνωσε στις 8 και 9 Ιουνίου 2002 ο Σύλλογος Ηπειρωτών Άνω Λιοσίων σε συνεργασία με τη Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης, υπό την αιγίδα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δυτικής Αττικής. Εκατό νέοι και νέες από περιοχές της Ελλάδας διδάχτηκαν χορούς από την Ανατολική Ρωμυλία, τη Θράκη και την Ήπειρο (Ζαγόρι - Κόνιτσα). Διδάσκαλοί τους Πανεπιστημιακοί καθηγητές και καθηγητές χορού. Είναι η πρώτη προσπάθεια του Συλλόγου, όπως

μας δήλωσε ο πρόεδρος του κ. Ανδρέας Ξεΐνης (από το Κεράσοβο Πωγωνίου) να ασχοληθεί με εξειδικευμένα θέματα, σ' έναν χώρο μάλιστα στον οποίο κυριαρχούν οι ιδιωτικές προσπάθειες. Η δραστηριότητα κρίνεται θετική και θα υπάρξει συνέχεια. Μαθητές και δάσκαλοι συμμετείχαν το Σάββατο 8 Ιουνίου στο γλέντι που διοργάνωσαν οι φορείς σε κέντρο της Χασιάς, όπου αποδόθηκαν εν...θερμώ και τα αποτελέσματα της διδασκαλίας.

Ο κ. Ξεΐνης, απαντώντας σε ερώτησή μας για τους λόγους που ώθησαν το Σύλλογο να αναλάβει αυτή



την πρωτοβουλία, δήλωσε: «Οι λόγοι που μας οδήγησαν στο 1ο Σεμινάριο Παραδοσιακών Χορών, ήταν: Να γίνει μια εκδήλωση πέραν των καθιερωμένων ετησίων, να επιμορφωθούν ορισμένα παιδιά μας σε χορούς που απαιτούν ειδική παρακολούθηση και παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες κατά περιοχή, να γίνει γνωριμία των παιδιών μας με παιδιά άλλων χορευτικών ομάδων ανά την Ελλάδα, να προβληθεί ο Σύλλογός μας και να αναπτυχθούν σχέσεις γνωριμίας, συνεργασίας και ανταλλαγής χορευτικών τμημάτων με αντίστοιχους συλλόγους της χώρας μας».

Αν ο θεσμός αυτός συνεχιστεί ετησίως, σίγουρα θα ξεπηδήσουν μέσα από τα παιδιά μας κάποιες μονάδες που θα διαπρέψουν στο χορό ως χοροδιδασκαλοί αφ' ενός και αφ' ετέρου ως στελέχη, τα οποία θα περάσουν μελλοντικά στη Διοίκηση του Συλλόγου μας».

ΙΛΙΟΝ

1η Γιορτή Ψωμιού και 5ο Ηπειρωτικό Γλέντι στο Ίλιον, στην αλάνα της Πεταλούδας. Τριήμερο εκδηλώσεων (8-9 και 10 Ιουνίου), το οποίο περιελάμβανε εκθέσεις για την παραγωγή ψωμιού (μέχρι και φούρνος στήθηκε), τις οποίες επισκέφτηκαν μαθητές Νηπιαγωγείων, Δημοτικών και Γυμνασίων της περιοχής, γλέντι με μουσικοχορευτικά σχήματα και με πολύ κόσμο. Ο πρόεδρος της Ένωσης Ηπειρωτών Ιλίου κ. Βασίλης Μπατζώκης ικανοποιημένος μας δήλωσε πως οι ετήσιες εκδηλώσεις έχουν γίνει θεσμός για την πόλη του Ιλίου, στην οποία οι Ηπειρώτες έχουν μαζική και δυναμική παρουσία.



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ



4ο Ηπειρωτικό Πανηγύρι από τον Σύλλογο Ηπειρωτών Αστυνομικών στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, στις 15 Ιουνίου 2002. Πολύς κόσμος, ψιγά, ποτά, μουσική και χορός, ένα πραγματικό Ηπειρωτικό Γλέντι που κράτησε ως τα ξημερώματα. Στυλιανός Μπέλλος, Αλέκος Κισσάκης, Χρήστος Φωτίου και Γ. Χαλιγιάννης (κλαρίνο) χάρισαν όμορφες στιγμές, με τη συμμετοχή και του χορευτικού του Συλλόγου Ηπειρωτών Άνω Λιοσίων. Παρών και ο Ηπειρώτης υφυπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Ευάγγ. Μαλέσης. Πρόεδρος του Συλλόγου ο κ. Θανάσης Σπυράκος.

ΚΥΨΕΛΗ



Οι Κυψελιώτες (Χώσεψιτες) Άρτας έχουν το δικό τους χώρο στην Κυψέλη της Αθήνας. Στην ιδιόκτητη αίθουσά τους, μια φιλόξενη γωνιά, δεν χάνουν την ευκαιρία για ανταμώματα και κάθε είδους εκδηλώσεις που μπορούν να ξετυλιχθούν στο χώρο. Έτσι στις 16 Ιουνίου 2002, μας επιφύλαξαν μια έκπληξη. **Θεατρική παράσταση** από την Πολιτιστική Εταιρεία Ιώ, η οποία παρουσίασε τον «Ζαχαράκη», ένα λαϊκό παραμύθι με παραδοσιακούς χορούς και τραγούδια. Μια παράσταση που ενθουσίασε μικρούς και μεγάλους. Τόχουμε ξανασημειώσει. Οι Χώσεψιτες, οι οποίοι έχουν στη διοίκηση του Συλλόγου νέα παιδιά με μεράκι και φαντασία (πρόεδρος η κ. **Εύη Κουτσουπύρου**), κάνουν εξαίρετη δουλειά. Και είναι ο μοναδικός φορέας των Αποδήμων Ηπειρωτών που έχει ενταχθεί σε πρόγραμμα της Νέας Γενιάς και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και να, από 1 - 10 Αυγούστου 2002 βρέθηκαν στη Νορβηγία, όπου παρουσίασαν Ηπειρωτικό και Ελληνικό πολιτισμό. Καίτοι χρόνος θα φιλοξενήσουν στη Χώσεψη αντίστοιχο φορέα της Νορβηγίας, Ναι, προβλεπτής της Ηπείρου και της Ελλάδος ο μικρός αυτός σύλλογος, ο οποίος με τις δικές του δυνατότητες προετοιμάει και προσφέρει, με πολύ καλά αποτελέσματα. Παράδειγμα προς μίμηση και για άλλους Ηπειρωτικούς φορείς!

«ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ»
ΑΡΤΑΣ & «ΠΥΡΡΟΣ»

Οι δραστηριότητες των Ηπειρωτικών Αποδημικών Φορέων που προβάλλονται από τις σελίδες του «ΠΥΡΡΟΥ», προβάλλονται και από τις σελίδες της εβδομαδιαίας εφημερίδας της Άρτας «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ». Ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» (20σέλιδος) είναι η μόνη εφημερίδα της Ηπείρου, η οποία έχει μόνιμη αναφορά, σταθερή κάθε εβδομάδα σελίδα, αφιερωμένη στην Ηπειρωτική Διασπορά, την οποία επιμελείται ο διευθυντής του «ΠΥΡΡΟΥ» Ανδρέας Ρίζος. Ας γνωρίσουν, λοιπόν, οι εκπρόσωποι των Ηπειρωτικών Αδελφοτήτων, Συλλόγων και Ομοσπονδιών, που στέλνουν τα νέα τους για τον «ΠΥΡΡΟ», ότι αυτά θα φιλοξενοούνται και στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» της Άρτας.

ΠΙΝΔΟΣ

Συνέχεια προηγούμενου - ΜΕΡΟΣ Γ'

Σ' όλο το μήκος και την έκταση της οροσειράς, κρυμμένα και στις πιο απομακρυσμένες πτυχές της, θα τα συναντήσετε μέσα στις καλαμποκιές τους, τα χωριά με τις γκρίζες πέτρινες σκεπές.



Είστε ένας περαστικός από τούτα τα μέρη. Έχετε κιόλας ξεχάσει τί σας πέταξε εδώ πάνω, κι ανήκετε ολόκληρος σ' αυτό τον άγνωστο κόσμο των βουνών. Τα μάτια σας κατάπληκτα ανακαλύπτουν πάνω στη γη το βασίλειο του παραμυθιού και του ονείρου. Ωστόσο προσπερνάτε την ομορφιά και γαντζώνετε απ' το άγνωστο μονοπάτι που θα σας πάει παραπέρα, ολόένα παραπέρα. Λέτε βέβαια σηκώνοντας τους ώμους: Αυτά που με προσμένουν θάνατο τα καλύτερα!

Μα στο βάθος ξέρετε πως δεν τολμάτε να σταθήτε - τρέμει μήπως η νύχτα εξαφανίσει γύρω σας δυο φορές τον ίδιο ορίζοντα. Και σκέφτεστε: πώς τούτα τα χωριά βρήκαν το δρόμο, ήρθαν και στάθηκαν και έζησαν εδώ πάνω;



Οι εξωτερικές κυρίως ζώνες και τα προσιτά κράσπεδα της Πίνδου δεν μπορεί παρά να χρησιμοποιήθηκαν για νομείς κοπαδιών από τα πανάρχαια χρόνια. Η αρχαία Ελλάδα όμως και οι πολιτείες της δε φαίνεται να ριζοκινδύνεψαν μέσα στην Πίνδο. Την είδαν μάλλον σαν τείχος και την πλησίασαν για να περάσουν απ' το άλλο μέρος - εδώ κι εκεί θα στάθηκαν για να φυλάξουν καίριες διαβάσεις της. Στρατιωτικές ανάγκες, αργότερα, στα Ρωμαϊκά χρόνια, άνοιξαν μέσα απ' τα Τζουμέρκα και τον Ασπροπόταμο, το δρόμο που από την Άρτα βγάζει στην Πόρτα - Παναγία της Θεσσαλίας. Μαρτυρία στρατιωτικής εγκατάστασης για τη φύλαξη των περασμάτων και τα αμφίβολα ερείπια της Μπερατορία, στο Λάκμο, πάνω από το Μέτσοβο. Μα λείψανα που να μιλάν για μόνιμες αστικές εγκαταστάσεις στα αρχαία χρόνια, δε θα συναντήσετε πουθενά.

Η προφορική τους παράδοση ανεβάζει συνήθως την ίδρυση των σημερινών χωριών γύρω στο 16ο και 17ο αιώνα. Η ίδια προφορική παράδοση μάς μαθαίνει πως τα περισσότερα απ' αυτά δημιουργήθηκαν από πολλούς μικρούς συννοικισμούς κτηνοτρόφων που ενωθήκαν. Απ' τους παλιούς αυτούς συννοικισμούς δε θα βρείτε τις περισσότερες φορές παρά το τοπωνύμιο, τα χαλάσματα μιας εκκλησιάς, την ανάμνηση μιας βρύσης, τον κορμό ενός ήμερου δέντρου.

Σημάδι οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, τούτη η συνένωση των συννοικισμών, μαρτυρεί και την ανάγκη, γι' αυτά τα χρόνια, σύμπτυξης ενός κοινού μετώπου που θα μπορούσε ν' αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις επιδρομές των Αλβανών και το πέρασμα των τουρκικών αποσπασμάτων. Έτσι, κατά κύριο λόγο, ο φόβος και η ανάγκη

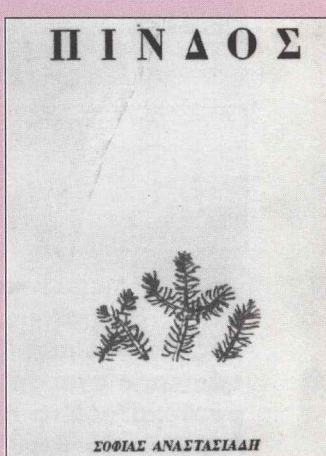
της άμυνας μοιάζει να δημιουργήσαν στα χρόνια της Τουρκοκρατίας τα χωριά της Πίνδου. Κάτι τέτοιο μας λέει ακόμα

και η τοποθεσία τους. Δεν υπάρχει σχεδόν χωριό που να μην το κρύβουν ψηλές ράχες δεμένες σε στεφάνι ολόγυρά του - χωρίς την προστασία της γιδόστρατας που σέρνεται στα χείλη πενιασμένων φαραγγιών.

Κρυμμένα εκεί μέσα, απομακρυσμένα απ' τον κόσμο, υποβίβασαν στο ελάχιστο την εξάρτησή τους απ' αυτόν και, σε μιαν υποσυνείδητη προσπάθεια ανάρκαας, δεν άναψαν ανάγκες πέρα απ' αυτές που μπορεί να ικανοποιήσει το φυσικό περιβάλλον τους.

Απ' το βουνό θα πάρουν την πέτρα, που ντόπιοι τεχνίτες θα μεταχειριστούν για να χτίσουν το σπίτι ή την εκκλησιά. Τα προϊόντα της Βωβούσας και του Ασπροπόταμου δουλεύουν την ξυλεία που βγαίνει απ' τις απέραντες εκτάσεις του έλατου, του άγιρου πεύκου, της οξυάς. Το δάσος δίνει ακόμα το κυ-

«ΠΙΝΔΟΣ»: Συγγραφέας η ΣΟΦΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ. «Η ΠΙΝΔΟΣ» δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στη «ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ», το Γενάρη του 1941. Στην τωρινή μορφή της τυπώθηκε στα τυπογραφεία του εκδοτικού οίκου «ΑΣΤΗΡ» τον Οκτώβρη του 1955. Το εξώφυλλο, τα σχέδια και η επιμέλεια του βιβλίου έγιναν από το ζωγράφο Γιώργο Μανουσάκι. Ο «ΠΥΡΡΟΣ» δημοσιεύει σε συνέχειες το βιβλίο, ως μια πολύτιμη προσφορά προς τους αναγνώστες του.



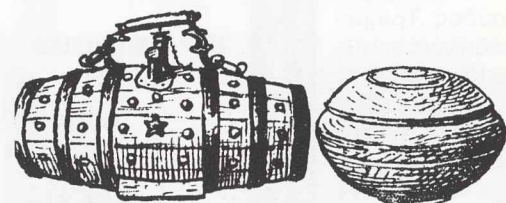
νήγη και το μαλακό ξύλο, πρώτης ύλης για μιαν ολόκληρη σειρά από σκευή του νοικοκυριού - μπουκλές, τσότερες, βαρέλια, γαβάθες, κουτάλια. Μ' ένα σωρό ξύλινα συστήματα θα πιάσουν τις πέστροφες που ανηφορίζουν τα ποτάμια. Μα πάντα το κοπάδι μένει η κλασική βάση της οικονομίας τους. Αυτό θα δώσει την κύρια τροφή, το δέρμα, το λίπασμα για τα ποτιστικά περιβόλια με τα όσπρια και τις κορομηλιές, το μαλλί που θα κατεργασθούν οι γυναίκες. Έπειτα το νερό θα χτυπήσει στις ντριστελλές τις βελόντζες και τα χαλιά - στα μα-



νάγκη ξύπνησε μέσα τους - να τους πετάξει πέρα απ' τις απέραντες θάλασσες, σε αναζήτηση καινούργιων κόσμων. Από κει-κάτω στέλνουν στα χωριά τους χρήματα, φωτογραφίες γεμάτες μεγαλοπρέπεια και - σε ποιες τάχα στιγμές νοσταλγίας; - καμπάνες, για να ξυπνάνε με τον όρθρο και να προσκαλούν σε εσπερινούς, αγαπημένους ράχες. Και δεν υπάρχει σχεδόν χωριό χωρίς τους «Αμερικάνους» του.

Οι άλλοι όμως - όσοι έμειναν - δεν άλλαξαν τρόπο ζωής. Έτσι, στις πλαγιές της Πίνδου, ξη ένας πληθυσμός που δεν ξέφυγε από την πρωτόγονη οικονομική οργάνωση της οικοτεχνίας. Αυτό είναι βέβαια μια παραίτηση απ' τις ανάγκες. Όμως εδώ δεν παίρνει την τόσο γνώριμη μορφή της ένδειας και της απαθλίσσης που θα συναντήσουμε

στα χωριά του Θεσσαλικού κάμπου, έξαφνα. Αν βγάλετε το στάρι και το καλαμπόκι, τα



απαραίτητα για τη συμπλήρωση της μικρής παραγωγής του τόπου, καταντά να βλέπουν τις άλλες εισαγωγές σαν είδη πολυτέλειας κι ως είναι είδη σχεδόν πρώτης ανάγκης - το ρούχι, ο καφές, το φρούτο, η ζάχαρη. Αυτά που τους λείπουν δεν

κολα θύματα, τους παραπλάνησαν η επιστήμη, το εμπόριο, η βιοτεχνία και τους δέσανε στον κάμπο ή, πιο δυνατή, η προαιώνια φυλετική α-

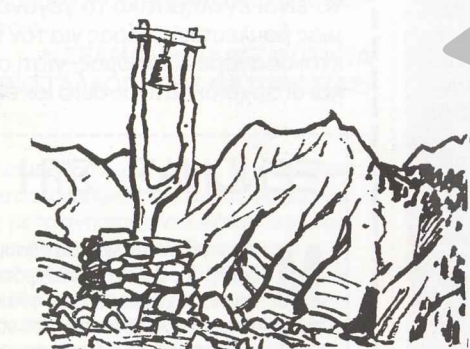
τα στερού- νται: δε νοι- ώθουνε την έλ λ ε ι ψ ή τους. Αφά- νταστα φι- λόξενοι θα σας δώσουν ό,τι βρίσκε- ται μ' ανοι- χτή καρδιά. Ξέρουν πως εσείς στον τόπο σας έχετε άλλες ανέσεις, μα δε νιώθουν τον εαυτό τους μειωμέ- νο επειδή αυτοί δε μπορούν να σας τις προσφέρουν. Θα σας ετοιμά- σουν την πίττα, στην κάμαρα με τα γεννήματα δίπλα στο τζάκι θα σας στρώσουν τις παχειές βελόντζες, και θα σας πουν με ξένοιαστο χαμόγελο την κλασική τους παροιμία - θα την ακούστε χίλιες φορές - που διακη- ρύττει ένα αξίωμα ζωής και όχι μια δικαιολογία:

Εμείς οι Βλάχοι, όπως λάχει. Πρόκειται για μια πραγματική λιτότητα, για μια πραγματική «ελευ- θ ε ρ ί α». Ένα σήκω- μα του ώμου που τινάζει τις ανάγκες σαν περιττό φρότωμα και μαζί - το Βουνό μιλάει στο υπο- συνειδητό τους και τους σφραγίζει με το χαρακτήρα του - την εξάρτη- ση απ' τον κάμπο.



Ανεξάρτητο προσπαθεί να είναι ακόμα και το ένα χωριό από το δι- πλανό του - το δείχνει η σχεδόν α- νύπαρκτη ανάμεσά τους επικοινωνία: περπατάτε ώρες χωρίς να συναντήσετε στο δρόμο σας ψυχή - α- κόμα και το κάθε σπίτι μέσα στο ίδιο το χωριό. Κι έτσι τούτη η αυ- τάρκεια, αποτέλεσμα της απομό- νωσης, οδηγεί και πάλι στην απο- μόνωση.

Απομονωμένοι μέσα στην Πίνδο, ένα βασί- λειο που και το ίδιο απο- μονώθηκε και αποκλεί- στηκε απ' τον κόσμο, έχουν αυτήν μοναδική περιβάλλον και μοναδι- κό θέαμα, δέχτηκαν βαριά ίσως το μεδούλι τους το νόη- μά της, έγιναν ένα μαζί της, γέννη-



μα και ου- σία της - α- δέρφια από μάνα, της κάθε πέ- τρας, του κάθε δέ- ντρου, της κάθε πηγής. Σαν τέτια τ' αγαπούν. Τους δίνουν ονόματα στοργικά: πουθενά αλλού δε θα βρήτε το πυκνό κι εκφραστικό το- πωνύμιο της Πίνδου. Γι' αυτούς τα πράγματα είναι έμφυχα, σύντροφοι μοναδικοί, παραστάτες κάθε στιγ- μής της ζωής τους. Καταλαβαίνουν τη φωνή τους, κι όταν τα βάζουν να μιλάνε στα τραγούδια τους κάνουν ρεαλισμό και όχι «ποίηση» - έτσι πρέπει να δούμε, ίσως, τη Φύση στο δημοτικό τραγούδι. Δεν τα αποχωρίζονται ακόμα ού- τε μέσα στις εκκλησίες τους - αυτές

τις συγκινη- τικές παλιές εκκλησίες, τις σκεπα- σμένες ολό- κληρες με α- πλοϊκές νο- πογραφίες, τις εκκλη- σίες, που τις

ζώνουν γκρεμνοί και που ευλογού- νε αβύσσους. Δέστε το τέμπλο τους. Είναι κανόνας για την Πίνδο αυτά τα τέμπλα από καρδιά ή οξυά, που πάνω τους σκαλίζουν ζαρκάδια, πουλιά, κουκουναριές, φιδιά, στα- φύλια, φυλλώματα, λουλούδια.

Έτσι, δεμένοι φυσικά και ψυχικά με τον κόσμο του, νιώθουν το Βου- νό σα στοιχείο τους - εξώ απ' αυτό, λες, δε μπορούν να ζήσουν. Δεν εί- ναι τυχαίο ότι τούτη η προσήλωση στη φύση παίρνει διαστάσεις πραγ- ματικού φανατισμού προπάντων στη Βόρεια Πίνδο, στο συγκρότη- μα των χωριών που τριγυρίζουν τα κράσπεδα του Σμόλικα και της Βα- σιλίτσας.

Εδώ τα χω- ριά, χτισμέ- να σε μεγά- λο υψόμε- τρο - το με- σοχώρι στη Σαμαρίνα περνάει τα 1600 μέτρα - κι εκτεθει- μένα στο βα- ρύ Μακεδο- νίτικο χειμώνα, αδειάζουν από το φθινόπωρο ολόκληρο τον πληθυ-

σμό τους στα χειμαδιά της Θεσσαλίας και το Νοέμ- βρη δε μένουν στα βουνά πα- ρά δυο-τρεις οικογένειες για τη φύλαξη των σπιτιών.

Κι αυτοί οι πληθυσμοί, που το μισό χρόνο ζουν στον κάμπο, που χαίρονται τις ευκολίες του και αντιλαμβάνονται τις δυνατότητές του, που τους τριγυρίζει ένας άλλος κόσμος και άλλες συνήθειες, είναι αυτοί ίσα-ίσα οι πιο πιστοί στα πα- λιά έθιμα, νιώθουν σαν σε εξορία και άσβυστη τούς δέρνει η νοσταλ- γία για τις ψηλές πατρίδες των βου- νών.

Τα τραγούδια τους πανηγυρίζου- νε το Γυρισμό. Ο γυρισμός τους ε- κεί-πάνω μέσα στον Απρίλη είναι μια πραγματική ανάσταση. Ολό- κληρη η διαμονή στα βουνά, ένας ξεσηκωμός και μια διασκέδαση. Τότε γίνονται τ' αρραβωνιάσματα κι οι γάμοι - ο καθένας αφορμή για μιαν ατέλειωτη σειρά από πολύπλο- κες τελετές και εξαντλητικά γλέ- ντια. Ο κάθε άγιος στη γιορτή του έχει το πανηγύρι του. Απ' τους πρώ- τους ο Αη-Γιώργης, που τους πρω- τοσιμεί στα βουνά, και η Αγία Πα- ρασκευή, η προστάτισα των κτη- νοτρόφων.

Μα πανηγύρι μέσα στα πανηγύ- ρια, το μεγάλο πανηγύρι του Δεκα- πενταύγου- στου, το πα- νηγύρι της Βλαχοπανα- γιάς. Τότε ούτε οι «πα- ρατλανημένοι» δεν αγτέχουν. Και συνοδεύει ατέλειωτες σχηματίζο- νται, μπαίνουν στο δρόμο, κορδε- λιάζονται στα μονοπάτια - για ν' α- δειάσουνε στις ψηλές βουνοπλαγιές γιατρούς, διηγηγούς, δασκάλους, εμπόρους, που κι από τις πιο από- μακρες πολιτείες της Μακεδονίας και της Θεσσαλίας, παρατάγε τις δουλειές τους για το χρονιάτικο προσάννημα της πατρίδας.

Κι άλλο δεν είναι παρά χρυσόξε- νητα τοικέτα και γιορτινές φου- στανέλλες που βλέπετε ν' ανεβο- κατεβαίνουν στα στενά δρομάκια, τα πνιγμένα στον καπνό απ' τα σου- βλιστά αρνιά, να πηγαίνονται στην πλατεία της εκκλησιάς, ή να



χορεύουν, να χορεύ- ουν - στον ήχο των βιολιών, που δε λέ- νε να πά- ψουν, είτε με τη συνο- δία αυτών των αλλό- κοτα με- λαχολι- κών, μα- κ ρ ο σ υ ρ -

των τραγουδιών που μπλέκονται α- ναμεταξύ τους, έτσι που να μην ξέ- ρεις πια πού τελειώνει το ένα και πού αρχινάει τ' άλλο...

Έχουν να πουν για ένα Σαρμα- νιώτη που ο πειρασμός του κέρδους και της καλοπέρασης τον κράτησε τρία ολόκληρα χρόνια κάτω, στην Ελασσόνα, πως τέταρτο δε μπόρεσε ν' αντέξει. Και πήρε τον ανήφορο κατά τη Σαμαρίνα. Όταν έπιασε μέ- σα στο δάσος της τη βρύση του Κό- ντουρο - αντικείμενο της μεγαλύτε- ρης νοσταλγίας για τους Σαρμα- νιώτες, γιατί από δω πίνουν τα σύ- νορα της Σαμαρίνας και λίγο πα- ραπέρα θα την πρωταντικρύσετε και την ίδια, στεφανωμένη απ' τις ψηλές ράχες του Γκουργκούλιο και της Γομάρας, μέσα στο θρίαμβο των φαραγγιών και των άγιων πεύκων της - ορίστηκε πάνω της σαν μανια- κός, την αγκάλιασε κλαίγοντας, άρ- χισε να φιλάει τις πέτρες της και να φωνάζει την περιφρόνησή του για τα λαχανικά του κάμπου:



- Κόντουρο μου, Κόντουρο! Να βοσώ τα μπάμια και τα μπεντιτζά- νια τους! Κόντουρο και πάλι Κό- ντουρο!

Αυτός ο Βλάχος που, δοσμένος σε μιαν ορμή ολάνθεου τού είναι του, γονατίζει και σέρνεται στο χώμα, γαντζώνεται στις πέτρες, φιλάει το νερό - διαγράφεται σα σύμβολο της απόλυτης ψυχικής και υλικής συ- ναφείας του Βουνού με τους αν- θρώπους του. Κι η Πίνδος που τους νιώθει πια σαν κομμάτια απ' την ί- δια την ουσία της, καταδέχεται να σημαδέψει πάνω στο χαρακτήρα τους, την αποκάλυψη του χαρακτή- ρα του δικού της.

Συνεχίζεται

ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ



1,5 τρις για την Ήπειρο

Τις σταθερές της θέσεις για χρηματοδοτική κατανομή του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης με τις ανάγκες και προϋποθέσεις προς μια ουσιαστική αναπτυξιακή πορεία της Ηπείρου και όχι με κριτήρια πληθυσμιακά, επανέφερε στο προσκήνιο η Πανεπιστημιακή Συνομοσπονδία Ελλάδος στην ημερίδα που διοργάνωσε στις 16 Ιουνίου 2002 στο Πνευματικό Κέντρο Ηπείρου.

Πήραν μέρος εκπρόσωποι Αποδημικών Ηπειρωτικών Συλλόγων, Αδελφοτήτων και Ομοσπονδιών, εκπρόσωποι κοιμημάτων και Ηπειρωτικών φορέων, όχι όμως κυβερνητικοί παράγοντες, εκπρόσωποι της Περιφέρειας και ούτε ένας βουλευτής της Ηπείρου του κυβερνώντος κόμματος, γεγονός που σχολιάστηκε δυσμενώς από τα στελέχη της ΠΣΕ και τους παρευρισκόμενους.

Κοινή διαπίστωση, η οποία κωδικοποιήθηκε από την εισήγηση του ΔΣ της ΠΣΕ, την οποία παρουσίασε ο πρόεδρος **Κώστας Αλεξίου**, και τις παρεμβάσεις των ομιλητών, ήταν πως το Γ' ΚΠΣ δεν μπορεί να λύσει αυτομάτως όλα τα προβλήματα, ωστόσο μπορεί να συμβάλει στην ολοκλήρωση έργων υποδομής εθνικού χαρακτήρα, με την αξιοποίηση εκ παραλλήλου των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει η Ήπειρος στον πρωτογενή τομέα, στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

Επαναδιατυπώθηκε η θέση πως η χρηματοδότηση από το Γ' ΚΠΣ δεν πρέπει να είναι μικρότερη του 1,5 τρις δρχ. ή άλλως του 10% του συνολικού.



Το προεδρείο της ημερίδας. Από αριστερά, Παύλος Μπούρης Έφορος Πνευματικού Κέντρου της Π.Σ.Ε. (και αντιδήμαρχος Αγνάντων Άρτας), Κώστας Κωνής Έφορος Οικονομικών, Γιάννης Ζώνης Α' Αντιπρόεδρος, Κώστας Αλεξίου Πρόεδρος και Σωτήρης Κοιλούσης Γενικός Γραμματέας.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ

Στην ημερίδα πήραν μέρος: Ο Σταύρος Καθολιάννης βουλευτής Ιωαννίνων ΝΔ, ο Κώστας Αλυσανδράκης ευρωβουλευτής ΚΚΕ, ο πρώην υπουργός Αντώνης Φούσας, ο Απόστολος Τασούλας πρώην βουλευτής ως εκπρόσωπος του ΚΚΕ, ο Δημήτρης Σούκης εκπρόσωπος του ΔΗΚΚΙ, η ΓΓ του υπουργείου Εσωτερικών Βάσω Τσιμπίδα.

Από την Τοπική Αυτοδιοίκηση: Ο πρόεδρος του Νομαρχιακού Συμβουλίου Ιωαννίνων Φίλιππος Τσουμάνης, ο δήμαρχος Αγνάντων Άρτας Χρήστος Χασιάκος, ο δήμαρχος Αγ. Δημητρίου Ιωαννίνων Πελοπίδας Μπουκουβάλλας, ο δήμαρχος Σεβάν Ιωαννίνων Δημήτρης Φαρμάκης, ο δήμαρχος Φιλιππιάδας Γεώργιος Κοιλούσης, ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου Κομποτίου Άρτας Τρύφωνας Καραθάνος, ο αντιδήμαρχος Ιωαννίνων Νικόλαος Γερασιμίδης, ο αντιδήμαρχος Πρέβεζας Παύλος Αλεξάνδρου, η αντιδήμαρχος Ευρυμενών Ιωαννίνων Αγγελική Μαρμούτα, ο δημοτικός σύμβουλος Πρέβεζας Μιχάλης Αλφαντάκης.

Από τους φορείς των Αποδήμων: Θωμάς Σμπήτας πρόεδρος Ομοσπονδίας Μουργκάνας, Χρήστος Λαναράς πρόεδρος Ομοσπονδίας Τζουερικιών, ο Κων/νος Ζαχαράκης και η Σάσα Τριανταφυλλίδου από την Ομοσπονδία Παγωνησίων, ο Γιάννης Φούκας πρόεδρος της Ομοσπονδίας Καλαμά, Βασίλης Μπεσλίκας πρόεδρος Ομοσπονδίας Ραδοβιζίων, ο Νίκος Βατάλης από την Ένωση Ζαγορισίων.

Παραβρέθηκαν ακόμη οι πρώην πρόεδροι της ΠΣΕ Κώστας Νάσης και Παύλος Κοσοβίτσας, καθώς και ο εκδότης της «Αρπηνής Ευθύνης» και υποψήφιος βουλευτής Άρτας Μιχάλης Σακκάς.

Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ ΚΑΙ

Του Στυλιανού Μώκου*

“Η ΣΕΛΛΙΑΝΗ” μπορεί να εκφράζει τον προβληματισμό των Σελλιαντών ανά τον κόσμο με όλα τα στενά τοπικά θέματα που την αφορούν, όμως δεν μπορεί να μείνει αδιάφορη μπροστά στα γενικότερα θέματα που εκτυλίσσονται στον ευρύτερο χώρο της **Θεσπρωτίας**. Γιατί το χωριό, η **Σέλλιανη**, όπως την ξέρουμε και τη θέλουμε οι παλαιότεροι τουλάχιστον ή η **Κρυσταλλοπηγή**, σήμερα, είναι ένα κομμάτι του χώρου της Θεσπρωτίας, από τον οποίο αντανακλάται καθημερινά ο σφίγμος κάθε μορφής της κοινωνικής ζωής του τόπου αυτού.

Στο προηγούμενο φύλλο είχαμε ασχοληθεί με ένα γενικότερο θέμα του τόπου μας σε σχέση με τις επικείμενες εκλογές για την ανάδειξη της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Και αυτό το κάναμε με συναίσθηση της βαριάς ευθύνης που πρέπει να ιωθούμε όλοι μας στο μέτρο που μας αναλογεί, σχετικά με τη θέση του καθενός μας στην κοινωνία που ζούμε.

Γιατί είναι εγκληματικό φαινόμενο η υποβάθμιση του τόπου μας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Κατέχουμε τα πρωτεία στη φτώχεια και στην ανεργία. Και αυτό δεν το λέμε μόνον εμείς, αλλά το λένε πρωτίστως τα επίσημα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως δεν πρέπει απλώς να αναφέρουμε τα στοιχεία αυτά, αλλά και να διαμαρτυρηθούμε έντονα επιβάλλεται για την κατάσταση αυτή της ιδιαίτερης πατρίδας μας, της Θεσπρωτίας. Μακριά από μας οιαδήποτε πολιτική ή κομματική εκμετάλλευση του θέματος αυτού, γιατί υπεράνω όλων αυτών των σκοπιμοτήτων είναι η προκοπή της πατρίδας μας: άλλωστε και οι πολιτικοί που μας εκπροσωπούν στο Κοινοβούλιο μ' αυτό το έργο έχουν επιφορτισθεί, νομίζουμε. Όμως το θέμα για τον τόπο μας, στα κακώς κείμενα, δεν σταματάει εδώ, δυστυχώς. Γιατί όλοι μας γίναμε αποδέκτες τον τελευταίο καιρό της πληροφόρησης από ηττημένους τίτλους του ημερήσιου και περιοδικού τύπου της χώρας μας, εκτός από τη συζήτηση στα κανάλια των τηλεοράσεων, ότι η **Θεσπρωτία γίνεται μονοεδρική εκλογική περιφέρεια**. Αυτό προήλθε δε, ασφαλώς, από τη μείωση του πληθυσμού της Θεσπρωτίας, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του πληθυσμού της χώρας μας στις 18/3/2001. Έτσι η Θεσπρωτία, εκτός των άλλων κακών που τη μαστιζουν, υφίσταται και μια ακόμη μείωση, την κατάργηση της μιας από τις δύο βουλευτικές έδρες που κατείχε.

Και ενώ τονίζουμε την ανάγκη της ενίσχυσης της φωνής, ιδιαίτερα στα κέντρα λήψης των αποφάσεων των εκάστοτε κυβερνήσεων από τους εκπροσώπους πολιτικούς μας, τώρα οι φωνές αυτές μειώνονται εγκληματικά. Βεβαίως μπορεί να είναι εγκληματικό το γεγονός της μείωσης μιας βουλευτικής έδρας για τον τόπο μας, όμως έτσι υπαγορεύει ο νόμος, γιατί όπως θα έλεγαν και οι αρχαίοι Λατίνοι, *duro lex sed lex*, σκληρός

ΞΕΝΩΝΑΣ ΣΤΗ ΣΙΔΕΡΗ

Μέχρι τέλος Ιουλίου θα έχουμε, ξενώνα στη Σίδερη! Το Δ.Σ. της Αδελφότητας ακούγοντας πολλούς χωριανούς και φίλους της Σίδερης να παραπονιούνται ότι δεν έχουν πού να μείνουν ένα-δύο βράδια, και επειδή ο ξενώνας που ετοιμάζει ο Δήμος στο σχολείο στον Αϊ-Θανάση θα αρχίσει, συνεννοήθηκε με το Τοπικό Συμβούλιο της Σίδερης και διαμορφώθηκε ένα χώρο, από το παλιό Κοινοτικό γραφείο, σε ξενώνα. Αυτός ο μικρός ξενώνας, αποτελείται από ένα

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ

νόμος, αλλά νόμος. Αλλά όπως κάθε κανόνας έχει και μια εξαίρεση έτσι και εδώ φρονούμε ότι πρέπει να υπάρξει κάποια εξαίρεση από τον ισχύοντα εκλογικό νόμο.

Γιατί η φιλοσοφία του Δικαίου διδάσκει ότι προηγούνται οι ανάγκες ενός λαού και ακολουθεί η διασφάλιση των αναγκών αυτών με τα ανάλογα νομοθετικά μέτρα. Στην προκειμένη περίπτωση, όμως, φρονούμε ότι έγινε το αντίθετο ή τουλάχιστον θα γίνει το αντίθετο, γιατί έχουμε μια μικρή έστω ψευδαίσθηση ότι η Πολιτεία θα πρέπει να ζυγίσει πολύ το θέμα πρώτα και μετά να πει την τελευταία κουβέντα.

Και οι λόγοι που πιστεύουμε ότι πρέπει να είναι **εξαιρεθεί η Θεσπρωτία από τον ισχύοντα εκλογικό νόμο είναι εθνικοί, κοινωνικοί, οικονομικοί, ίσως και άλλοι**. Γιατί η Θεσπρωτία βρίσκεται στη μεθόριο, σ' ένα ευαίσθητο σημείο της πατρίδας μας, που ακούγονται πολλές αμφισβητήσεις και χρειάζεται ο χώρος αυτός περισσότερες και εντονότερες υπεύθυνες φωνές.

Και αυτές οι φωνές φρονούμε ότι πρέπει να είναι των εκλεγμένων βουλευτών του τόπου που βιώνουν τα προβλήματα. Είναι πολύ κακό να ενισχύεται το κέντρο, η Αθήνα, με την αύξηση των βουλευτικών εδρών και να ερμηνεύεται η ύπαιθρος. Η αποψίλωση της υπαίθρου είναι ό,τι εγκληματικό για μια χώρα.

Η εξαίρεση από τον κανόνα του παραπάνω θέματος δεν θα είναι μοναδική, γιατί ήδη υπάρχουν ανάλογες εξαιρέσεις από τους ισχύοντες νόμους στην ελληνική επικράτεια, προκειμένου για άλλες παραμεθόριες και ευαίσθητες εθνικά περιοχές της χώρας μας, σε θέματα φορολογικά, επιδοτήσεων, μέτρων ασφαλείας κ.ά. και καλώς γίνεται αυτή η εξαίρεση. **Η θέση μας είναι να γίνει η εξαίρεση και για τη Θεσπρωτία με τα ίδια κριτήρια που ισχύουν για άλλα θέματα σε διάφορες ευαίσθητες εθνικά περιοχές.**

Εδώ, νομίζω, ότι είναι δίκαιο να αναφέρουμε τη σθεναρή στάση των δύο Θεσπρωτών πολιτών μας στη Βουλή, του κ. **Αλέκου Παπαδόπουλου** και του κ. **Αντώνη Μπέζα**. Και ο μόνος με την παραίτησή του από Υπουργός, την οποία εμείς εισπράτουμε κατά ένα μέρος ως διαμαρτυρία για τη στάση των ιθυνόντων της Πολιτείας απέναντι στα πολλά προβλήματα της Θεσπρωτίας. Του δε δεύτερου οφείλουμε να σημειώσουμε το μαρτύριο, πραγματικά, δρόμο που έχει ξεκινήσει εδώ και αρκετό χρόνο με ερωτήσεις στη Βουλή, συνελεύσεις στον τύπο και την τηλεόραση και ο αγώνας συνεχίζεται.

Είναι, πράγματι, αξιόπαινες τέτοιες θαρραλέες φωνές που ορθώνονται για τον τόπο αυτό που μόνον προβλήματα μετράει και μας έρχεται αυθόρμητο το ερώτημα, αν δεν γίνεται τίποτε με τις φωνές αυτές, πόσο μάλλον να μειωθούν περισσότερο με την περικοπή της μιας βουλευτικής έδρας που σκοπεύουν να κάμουν. Ας ευχηθούμε να μην υλοποιηθεί κάτι τέτοιο.

*«ΣΕΛΛΙΑΝΗ» (ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ)

δωμάτιο. Ο εξοπλισμός του περιλαμβάνει δυο κρεβάτια, ντουλάπια, ένα πολυκουζινάκι, νεροχύτη, ψυγείο και ηλεκτρικές εστίες με τα αντίστοιχα ντουλάπια. Ο χώρος που είναι αρκετά μεγάλος και βολικός, θα συντηρείται με ευθύνη και δαπάνες της Αδελφότητας. Η φιλοξενία θα είναι δωρεάν, εάν θέλει ο φιλοξενούμενος μπορεί να καταθέσει για την ενίσχυση των σκοπών της Αδελφότητας. Ήδη όπως έγινε και με το κυλικείο, που οι Σιδερίτες το εξόπλισαν ανά-στικά, ανοίγουμε και για τον ξενώνα έναν λογαριασμό κι όποιοι θέλουν μπορούν να συνεισφέρουν.

«ΣΙΔΕΡΗ» (ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΣΙΔΕΡΗΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ)



■ Τα καθήκοντα του Γ.Γ. Περιφέρειας Ηπείρου ανατέθηκαν **απ' τον περασμένο Φεβρουάριο στον κ. Π. Παπαδόπουλο**, γεωλόγο από τη Δράμα. Είναι ο δέκατος Περιφερειάρχης απ' τη λειτουργία του θεσμού, που τοποθετείται στην πολύ ευαίσθητη Περιφέρεια της Ηπείρου. Του ευχόμαστε καλή επιτυχία στο πολύ δύσκολο όσο και επίπονο έργο του.

■ Ο Υπουργός Εσωτερικών **Δημόσιος Διοίκησης και Αποκέντρωσης κ. Σκανδαλίδης** διέψευσε πρόσφατα τις φήμες ότι επίκειται νέο πρόγραμμα αναγκαστικών συνενώσεων δήμων και κοινοτήτων και διευκρίνισε ότι θα γίνουν μόνο μικρές αλλαγές στους υφιστάμενους Ο.Τ.Α.

■ Σταθερά η φτωχότερη **περιοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η Ήπειρος** σύμφωνα με τα νέα στοιχεία για το 1999, που έδωσε στις 28.1.2002 στη δημο-

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ● ΓΕΓΟΝΟΤΑ ● ΣΧΟΛΙΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΙΑΓΚΟΣ (Από Κεράσοβο Παγωνίου)

Έτοιμη η σήραγγα Ακτίου-Πρέβεζας

Την υποθαλάσσια σήραγγα Ακτίου-Πρέβεζας που περιορίζει το χρόνο διέλευσης σε πέντε λεπτά παρέδωσε στην κυκλοφορία στις 28.6.2002 κυβερνητικό κλιμάκιο υπό τον Πρωθυπουργό Κ. Σημίτη, με περίπου τέσσερα χρόνια καθυστέρηση και όχι πλήρως ολοκληρωμένο. Το έργο επρόκειτο να δοθεί στην κυκλοφορία, μετά τις καθυστερήσεις των τελεωτικών ετών, το περασμένο Φθινόπωρο αλλά αναβλήθηκε λόγω των αντιδράσεων που εκδηλώθηκαν για την οδική σύνδεσή του από την πλευρά της Πρέβεζας. Το τέλος των διοδίων υπολογίζεται ότι θα είναι στα επίπεδα του κομίστρου των φεριμπώ, ενώ το ετήσιο κόστος συντήρησης εκτιμάται από 1,3 έως 1,5 εκατ. ευρώ.

σιότητα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στοιχεία που μας δίνουν επίσης και την πρωτιά της χώρας με το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε μονάδες αγοραστικής δύναμης. Το 1999 το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Ήπειρο ήταν ίσο με 51% του μέσου όρου της Κοινότητας.

■ Ένα σχεδόν ανεκμετάλλευστο προϊόν, που ακόμα δεν έχει αξιοποιηθεί κατάληπτα, είναι ο δασικός πλούτος της Ηπείρου. Στα βουνά, κυρίως στην Πίνδο, υπάρχει ποικιλία δένδρων, όπως η ελάτη, η μαύρη πεύκη, η οξιά και μεγάλη ποικιλία δρυός. Τα δένδρα αυτά αποτελούν το 96% των

δασών του νομού Ιωαννίνων κυρίως. Είναι χαρακτηριστικό πως από την πρωτιά της χώρας με το χαμηλότερο ΑΕΠ, το 70% εξαγεται εκτός Ηπείρου.

■ Εγνατία: Στο Δρίσκο οδοκλήθηκε ήδη η διάτρηση στη μεγαλύτερη σήραγγα που υπάρχει στην Ελλάδα μήκους 4,7 χιλιόμετρα. Όλες οι σήραγγες στην περιοχή της Ηπείρου είναι διπλές, δηλαδή από κάθε σήραγγα θα υπάρχει ροή κυκλοφορίας προς μια μόνο κατεύθυνση, ενώ συνολικά το κόστος της Εγνατίας στην Ήπειρο αυξήθηκε στα 550 δισ. δρχ.

ΗΠΕΙΡΟΣ: «Κλειδί» η θέση της

Ανασταλτικοί παράγοντες στην αναπτυξιακή διαδικασία της Περιφέρειας Ηπείρου αποτελούν η γεωγραφική απομόνωση από την υπόλοιπη χώρα, που οφείλεται κυρίως στον υψηλό βαθμό ορεινότητας (οι ορεινές περιοχές καλύπτουν το 74,2% της συνολικής έκτασης), οι έντονες ενδοπεριφερειακές ανισότητες (απομόνωση των ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών), η ανεπάρκεια των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών συνδέσεων. Παράλληλα, η Περιφέρεια διαθέτει και σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα τα οποία συμβάλλουν δυναμικά στην πορεία ανάπτυξής της. Η γεωγραφική θέση της Ηπείρου (πύλη διασύνδεσης με τη Δυτική Ευρώπη, κυρίως μέσω του λιμένα της Ηγουμενίτσας στο οποίο απολήγει η Εγνατία Οδός), η λειτουργία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και του

ΤΕΙ Ηπείρου, το πλούσιο ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον αποτελούν ορισμένα από τα πλεονεκτήματα της Ηπείρου. Με βάση τα παραπάνω, ως γενικός αναπτυξιακός στόχος για την Ήπειρο έχει τεθεί η ευρύτερη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η θέση της, ο φυσικός και πολιτιστικός της πλούτος για ξεδόχο από την απομόνωση. Ιδιαίτερα θετικό κρίνεται το γεγονός ότι στην Περιφέρεια λειτουργεί σύστημα τηλεϊατρικής. Το δίκτυο της τηλεϊατρικής έχει κέντρο το νοσοκομείο «Χατζηκώστα» και υλοποιείται με τη συνεργασία του ΟΤΕ που έχει συνδέσει αρκετά νοσοκομεία όχι μόνο της Ηπείρου, αλλά και της Θεσσαλίας. Το ασύρματο δίκτυο τηλεϊατρικής συνδέει και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων με το Μέτσοβο και με άλλες περιοχές. (Εφημερίδα «ΕΞΠΡΕΣ», 12.5.2002)

ΔΗΜΟΙ: Διανέμονται οι εκλογικές κάρτες

Αποστάθηκαν ήδη από το Υπουργείο Εσωτερικών οι εκλογικές κάρτες στους Δήμους και στις Κοινότητες της χώρας, οι οποίες περιλαμβάνουν τα ατομικά στοιχεία **εγγραφής** κάθε εκλογέα.

Τα στοιχεία συνίστανται στο ονοματεπώνυμο του εκλογέα, το Δήμο ή την Κοινότητα που είναι γραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους, το εκλογικό διαμέρισμα στο οποίο έχει εντα-

χθεί με βάση την κατοικία του και τον ειδικό εκλογικό αριθμό, ο οποίος δεν θα αλλάξει σε περίπτωση μεταδημιότευσης.

Όπως αναφέρεται σε Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών, δεν είναι απαραίτητη η επίδειξη της κάρτας από τους εκλογείς, αφού αυτή έχει ενημερωτικό χαρακτήρα.

Ο τόπος και ο τρόπος παράδοσης των καρτών στους εκλογείς καθορίστηκαν από τους

Η ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Οι απόψεις του υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών Χρήστου Βερελή

Σιδηρόδρομος στην Ήπειρο... Είναι όνειρο των απανταχού Ηπειρωτών, αλλά και διεκδικητικός στόχος των Ηπειρωτικών φορέων, τον οποίο κανείς δεν απορρίπτει ευθέως. Οι κυβερνήσεις, υπουργοί, εκπρόσωποι κρατικών οργανισμών, τα πολιτικά κόμματα, έχουν ταχθεί με εξαγγελίες, δεσμεύσεις και δηλώσεις υπέρ του μεγάλου αυτού έργου, η ωφελιμότητα του οποίου δεν αμφισβητείται από κανένα. Το θέμα ωστόσο παραπέμπεται εδώ και χρόνια από μελέτες σε μελέτες. Κανείς δεν αμφισβητεί την αναγκαιότητά του, αλλά πρακτική αντιμετώπι-

ση δεν βλέπουμε. Στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης δεν περιλαμβάνεται το έργο, πόροι δεν υπάρχουν έως το 2006 γι' αυτό, και επομένως ο χρονικός ορίζοντας αντιμετώπισής του ολοένα και διευρύνεται.

Πώς αντιμετωπίζει το θέμα ο καθ' ύλην αρμόδιος υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών κ. Χρήστος Βερελής; Οι απόψεις του, τις οποίες και δημοσιεύουμε, προκύπτουν από απαντήσεις ερωτήσεων Ηπειρωτών Βουλευτών, όπως προσφάτως αυτής του κ. Αντώνη Μπέζα, βουλευτή Θεσπρωτίας της Ν.Δ.

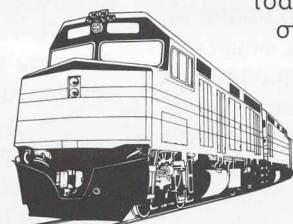
1. Το έργο της σιδηροδρομικής σύνδεσης των δυτικών ακτών της χώρας με το υπόλοιπο σιδηροδρομικό δίκτυο, αποτελεί βασικό τμήμα του σιδηροδρομικού άξονα Ανατολής-Δύσης και περιλαμβάνεται στον μακροχρόνιο σχεδιασμό του ΟΣΕ.

2. Για την υλοποίηση του παραπάνω άξονα στο Στρατηγικό Σχέδιο του ΟΣΕ, προτείνεται: α) Η σύνδεση Ηγουμενίτσας - Ιωάννινα - Καλαμπάκας (μήκους περίπου 150 χλμ.). Με την παραπάνω σύνδεση ολοκληρώνεται ο άξονας Ανατολής - Δύσης (Ηγουμενίτσα - Καλαμπάκα - Παλαιοφάρσαλο - Θεσ/νίκη - Αλεξανδρούπολη) καθώς και η σύνδεση με το Βόλο και μέσω αυτού η δυνατότητα σύνδεσης με την Μέση Ανατολή. Η επιλογή της όδευσης Καλαμπάκα - Ιωάννινα - Ηγουμενίτσα, έγινε μετά από σχετική τεχνικοοικονομική μελέτη. Με χρηματοδότηση του Ταμείου Υποδομής Μεταφορών, έχει εκπονηθεί (1995-1998) η Α' Φάση μελετών (αναγνωριστική μελέτη, προμελέτη χάραξης γεωλογική, προκαταρκτικές τεχνικές, φάκελος προέγκρισης χωροθέτησης), που προβλέπει μονή σιδηροδρομική γραμμή για 160 χλμ./ώρα και 120 χλμ./ώρα για τα εξαιρετικώς δυσχερή τμήματα. β) Η σύνδεση του ελληνικού σιδηροδρομικού δικτύου με το Αλβανικό μέσω της σύνδεσης Φλώρινας - Πόγραδετς μήκους περίπου 111 χλμ. (50 χλμ. στο Ελληνικό έδαφος και 61 χλμ. στο Αλβανικό) σύμφωνα με τα αποτελέσματα σχετικής τεχνικοοικονομικής μελέτης που εκπονήθηκε από Ομάδα Εργα-

σίας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με τον ΟΣΕ και τους Αλβανικούς Σιδηροδρόμους, το 1991 και επικαιροποιήθηκε το 1996. Με την παραπάνω σύνδεση θα υλοποιηθεί η σύνδεση του δικτύου με το Δυρράχιο που θα λειτουργεί σαν εναλλακτική Δυτική πύλη. Προβλέπεται μονή σιδηροδρομική γραμμή για ταχύτητες 80 χλμ./ώρα. γ) Η σύνδεση Καλαμπάκας - Κοζάνης (μήκους 105 χλμ.) που ολοκληρώνει την σιδηροδρομική σύνδεση της Δυτικής Μακεδονίας με το σιδηροδρομικό δίκτυο, τόσο προς τη Νότιο Ελλάδα μέσω Καλαμπάκας όσο και με την Βόρεια (συνολικής αμοιβής 234.776 ευρώ), είναι στη φάση αξιολόγησης των εκδηλώσεων ενδιαφέροντος που έχουν ήδη υποβληθεί και η ανάθεσή της προβλέπεται να γίνει εντός των ημερών. Η ολοκλήρωση της μελέτης, προβλέπεται σε 4 μήνες από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης.

3. Οι συνδέσεις Καλαμπάκας - Κοζάνης (εκτιμώμενο κόστος 400 ΜΕΥΡΩ) και Καλαμπάκας - Ιωαννίνων - Ηγουμενίτσας (εκτιμώμενο κόστος 1.200 ΜΕΥΡΩ), είχαν περιληφθεί στον αρχικό σχεδιασμό του ΟΣΕ για την ένταξη των έργων στο Γ' Κ.Π.Σ. Όμως η μη δυνατότητα εξασφάλισης των αναγκαίων πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2000-2006, αναγκαστικά μεταθέτει τον χρόνο υλοποίησης του έργου δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης από το Γ' Κ.Π.Σ. διατίθεται για την ολοκλήρωση του σιδηροδρομικού ΠΑΘΕ.

4. Η μελέτη σκοπιμότητας για την κατασκευή νέας σιδηροδρομικής γραμμής μεταξύ Αντρίριου - Ιωαννίνων - Ηγουμενίτσας, που πρόσφατα προκήρυξε ο ΟΣΕ, θα διερευνήσει τη σκοπιμότητα κατασκευής ενός δυτικού σιδηροδρομικού άξονα, σε συνδυασμό με την σύνδεση Καλαμπάκας - Ιωαννίνων - Ηγουμενίτσας και Καλαμπάκας - Κοζάνης. Η μελέτη εκπονήθηκε ήδη την Α' Φάση μελετών (αναγνωριστική μελέτη, προμελέτη χάραξης γεωλογική μελέτη, φάκελος προέγκρισης χωροθέτησης) με χρηματοδότηση από το ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας. Προβλέπεται νέα χάραξη μονής σιδηροδρομικής γραμμής για ταχύτητες 160 χλμ./ώρα.



ΝΕΟΙ ΤΗΣ ΓΡΑΝΙΤΣΟΠΟΥΛΑΣ

Το Σάββατο 21 Σεπτεμβρίου 2002 και ώρα 6 μ.μ. το Δ.Σ. της Αδελφότητάς καλεί τους νέους σε ανοιχτή συνεδρίαση στα Γραφεία της Αδελφότητας για την καταγραφή των προτάσεων τους, ώστε η διαμονή τους κάθε φορά στο χωριό να γίνεται καλύτερη.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Το ΔΣ της Αδελφότητας, που προέκυψε από τις εκλογές στις 26-05-2002 συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος: Μαρία Καραγιώργου τηλ. 9518291 - 0932559765
Αντιπρόεδρος και υπεύθυνος εφημερίδας: Αναστάσιος Παπαδημητρίου τηλ. 8841122 - 8831703

Γραμματέας: Αθηνά Δήμου - Διαμάντη τηλ. 2752021 - 0974534793

Ταμίας: Γιάννης Οικονόμου του Χρ. τηλ. 2386468 - 0973046125

Μέλη: Κωνσταντίνος Παπασταύρου τηλ. 9562050 - 9412523, Παναγιώτης Γκρέστας του Σωκρ. τηλ. 5316072 - 0972227586, Βασίλης Παπαϊωάννου τηλ. 6453906 - 0977988904

Προγραμματισμός ενεργειών για τα έτη 2002 - 2004

1. Συνέχιση έκδοσης 3 - 4 φύλλων εφημερίδας το χρόνο.
2. Βάψιμο - τακτοποίηση - διαχωρισμός γραφείου - παροχή ρεύματος - ενοίκιαση μεγάλου χώρου 1.000.000 δρχ. ή 3000 Ευρώ ετησίως.
3. Συμμετοχή στις διαδικασίες ίδρυσης Μουσείου Τέχνης στον άνω όροφο του Δημοτικού Σχολείου στο χωριό.
4. Μια ή δυο μικρές συνεστιάσεις το χρόνο.
5. Μια συνεστίαση για τη νεολαία.
6. Βράβευση αριστευσάντων μαθητών Δημοτικού Σχολείου Ελληνικού.
7. Δυνατότητα για χοροεπιδείξεις.
8. Διερεύνηση για ημερολόγιο συγγραμμάτων με διευθύνσεις.
9. Νέοι συνδρομητές για την εφημερίδα.

Η Αγία Μαρίνα δεν έχει χάσει την αισιοδοξία της και επιμένει...

Στην ακριτική Αγία Μαρίνα Πωγωνίου δεν μοιρολογούν μόνο, όταν οι περιστάσεις το απαιτούν. Μετά τις καταστροφικές φωτιές, αγωνίζονται να δημιουργήσουν τη νέα ζωή για το χωριό τους, με πείσμα και αισιοδοξία. Και κει στη μέση του αγώνα τους βρίσκουν και το χρόνο να γλεντήσουν, όλοι μαζί, να πάρουν δύναμη από την αντάμωσή τους. Έτσι έγινε και φέτος στις 17 Ιουλίου 2002 στο Πανηγύρι που διοργάνωσαν από κοινό το Τοπικό Συμβούλιο και η Αδελφότητα. Το πρόγραμμα περιελάμβανε λειτουργία και αρτοκλασία στην εκκλησία της Αγίας Μαρίας, παραδοσιακό γεύμα (κοφτός) στην πλατεία του χωριού και πωγωνήσιο γλέντι με την ορχήστρα του Αποστόλη Μπίλη. Ο πρόεδρος της Αδελφότητας κ. Σωκράτης Μπούνταλης μας δήλωσε πως οι εκδηλώσεις είχαν απόλυτη επιτυχία και πως οι προσάψεις της Αδελφότητας εστιάζονται ακόμη στη διαμόρφωση της νέας ζωής για το χωριό, μετά τις πυρκαγιές. Ευχόμαστε καλή δύναμη!

Μια μικρή αναφορά στο φυσικό περιβάλλον της επαρχίας Πωγωνίου

Επιμέλεια: Γιάννης Βελονάκης

Ως γνωστόν, στο Πωγωνί υπάρχουν αρκετά βουνά, όπως ο Κασσιδιάρης (1.327 μέτρα ύψος), η Μπούνα, η Νεμέρτσικα και το Κουτσούκρικο (1.304 μέτρα ύψος), τα οποία, μαζί με τις απολιθώσεις της Μουργκάνας, σχηματίζουν ένα αρκετά πλούσιο ανάγλυφο. Γεωγραφικά, η περιοχή βρίσκεται ανάμεσα στην υψηλή και τη χαμηλή ζώνη του Νομού Ιωαννίνων, συνεπώς στο κλίμα της συνυπάρχουν χαρακτηριστικά τριών διαφορετικών κλιματικών τύπων, του μεσογειακού, του εύκρατου ηπειρωτικού και του ορεινού, το οποίο χαρακτηρίζει τα μεγάλα υψόμετρα. Γενικά, είναι πιο γλυκό σε σχέση με αυτό της υψηλής ζώνης, χωρίς όμως τουτένο να σημαίνει πως δεν αφθονούν οι βροχοπτώσεις και οι χιονοπτώσεις.

Οι κλιματολογικές συνθήκες επιδρούν, όπως είναι αναμενόμενο, και στη χλωρίδα. Κυριαρχεί η πλούσια δενδρώδης βλάστηση από βελανιδιές (τουλάχιστον τέσσερα είδη), καστανιές, κουμαριές, δάφνες, πουρνάρια, σπαρτά, γράβα, γκρεμίσια και κουτσουπιές. Οι καρυδιές, οι μηλιές, οι κερασιές και οι κορομηλιές στις περιοχές των οικισμών, καθώς και οι πόδες και οι θάμνοι των βοσκότοπων συμπληρώνουν την εικόνα μαγευτικών τοπίων, στα οποία συνδυάζονται αρμονικά στοιχεία μεσογειακά και μεσογειακά.

Η ντόπια άγρια πανίδα περιλαμβάνει ποικιλία είδη. Μεταξύ αυτών ξεχωρίζουν τα μεγάλα και μικρά θηλαστικά, όπως το ζαρκάδι, ο αγριόχοιρος, ο λύκος, η αλεπού, ο ευρωπαϊκός λύγας, ο ασβός, το κουνάβι, ο λαγός, ο σκίουρος κ.τ.λ., τα σπάνια αρπακτικά πτηνά, όπως οι αετοί, τα γεράκια και οι γύπες, καθώς και τα πολλά νυχτόβια ζώα.

Τα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος με την πάροδο των αιώνων εντάχθηκαν στον ντόπιο πολιτισμό και έγιναν, συχνά, σύμβολά του. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν τα πλατάνια στα μεσοχώρια, οι βελανιδιές γύρω από τα ξεκλήσια, τα κυπαρίσσια στα νεκροταφεία και οι ιπείς δίπλα στα ρέματα.

Η γεωμορφολογία, το κλίμα, η χλωρίδα και η πανίδα, τα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος

συνολικά, δένονται μέσα στο διάβα του χρόνου άρρηκτα με τα τοπικά συστήματα υλικής παραγωγής, με τις συμβολικές εκφράσεις και γενικά με τον τοπικό πολιτισμό ως ολικό φαινόμενο. Για τούτο μια περιήγηση στην πωγωνήσια φύση μπορεί κάλλιστα να αποτελέσει και μια περιδιάβαση στον πολιτισμό της ιδιαίτερης πατρίδας μας.

Βιβλιογραφία: «Νομός Ιωαννίνων: Εναλλακτικές μορφές τουρισμού» (Ν.Α.Ι.), «Γεωγραφικός Άτλαντας της Ελλάδας» (εκδόσεις Αγκυρα), «ΝΕΑ ΤΟΥ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ» (Τεύχος 20, Απρίλιος - Ιούνιος 2002)



της και με το 13ο φύλλο μήνηκαίς αισίως στο τέταρτο έτος κυκλοφορίας. Η μικρή, προσεγγισμένη και αρκετά συμπαθητική εφημερίδα έχει σταθεί με στοργή και φροντίδα κοντά σ' όλους τους Ασιατίτες, έχει αρουγκραστεί τους πόθους και τις λαχτάρες και έχει γίνει η γνήσια έκφραση και φωνή του συλλόγου μας και των συγχωριανών μας. Η συνέχιση της έκδοσης είναι αποτέλεσμα της αποδοχής και ανταπόκρισης που βρήκε.

Μια αποδοχή που τη σηματοδοτεί το ενδιαφέρον πολλών Ασιασιτών να γίνουν συνδρομητές της εφημερίδας μας, αλλά και η απλόχερη οικονομική στήριξη. Αυτή η στήριξη δίνει κουράγιο και οπλίζει με ψυχική δύναμη το διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου μας και τη συστακτική επιτροπή να επιμένουμε στην έκδοσή της.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΣΑΝΟΧΩΡΙΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ «Η ΑΕΤΟΡΑΧΗ»

Στις 26 Ιουνίου 2002 στα ιδιόκτητα γραφεία του Συλλόγου, που βρίσκονται στην Αθήνα, οδός Βούλγαρη αριθμ. 8-10 και μετά από πρόσκληση του Κωνσταντίνου Γ. Οικονόμου, που πλειοψηφισέ κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μελών του Συλλόγου της 23ης Ιουνίου 2002 προς εκλογήν νέου Διοικητικού Συμβουλίου για την τριετία 23-6-2002 έως 23-4-2005, συνήλθε σε πρώτη συνεδρίαση το εκλεγέν νέο Διοικητικό Συμβούλιο και συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος Κωνσταντίνος Γ. Οικονόμου, Αντιπρόεδρος Δημήτριος Α. Νίκου, Γεν. Γραμματέας Αννίβας Β. Έξαρχος, Ταμίας Κωνσταντίνος Ε. Μαγγιώρος, Μέλη: Μαρία Ε. Θεοδωρή, Μαρία Α. Καραγιώργου, Ελένη Θ. Μπεσποπούλου, Νικήτας Σ. Σκανδάλης, Ελένη Α. Χριστογιωργάκη.

Στη συνέχεια τόνιστηκε από όλα τα μέλη του νέου ΔΣ ότι είναι αναγκαία η περαιτέρω προώθηση και υλοποίηση κάθε μορφής συνεργασίας με το Δημοτικό Συμβούλιο και τον Δήμαρχο Κατσάνοχωριών, προκειμένου να είναι συνεχής η ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ των αποδήμων Κατσάνοχωριτών και της περιοχής όπου είναι οι ρίζες τους.

Αποφασίστηκε επίσης να γίνουν οι σχετικές ενέργειες και προτάσεις, προκειμένου το κόψιμο της πρωτοχρονιάτικης πίτας για το 2003 να γίνει σε κοινή με όλες τις Αδελφότητες συγκέντρωση, σε ημερομηνία και τόπο που θα αποφασιστεί από κοινού.

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ «ΠΥΡΡΟΥ» ΕΝΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΤΟΥ

Ευχαριστούμε θερμά όλους τους φίλους Ηπειρώτες, που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μας και κατέθεσαν τη συνδρομή τους για τον «ΠΥΡΡΟ», όπως τους ενημερώναμε στο προηγούμενο τεύχος μας. Η συμπαράστασή τους, μας δίνει δύναμη να συνεχίσουμε από καλύτερες θέσεις την προσφορά μας προς τους Αποδήμους Ηπειρώτες και την Ήπειρο.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

● **ΣΤΑΥΡΟΣ ΕΛ. ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ:** «ΑΠΟ ΤΟ ΟΡΕΙΝΟ ΕΔΡΑΝΟ»: Εισηγήσεις και Προτάσεις κατά τον 2ο χρόνο της Κοινοβουλευτικής μου θητείας. Εκδόσεις «ΣΥΝΕΡΓΙΑ», Ιωάννινα - Απρίλιος 2002.

● **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΩΝ. ΡΙΖΟΥ,** Διηγήματα παρ' Αρεώ Πάγω, Εφέτος επί τιμή: «Η ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 932 ΕΔΑΦ. Υ' ΑΚΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ»: Ανάτυπο από την διηγήματα επιθεώρηση Ποιητικών και Εγκληματολογικών Επιστημών «Ποινικός Λόγος» Τόμος Α' (2001), «Πρωινός Λόγος» Ιωαννίνων.

● **ΦΙΛΙΠΠΟΣ:** Τριμηνιαία έκδοση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων. Τεύχος 13, Άνοιξη 2002.

● **ΑΠ. Π. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ:** «Χρίστος Ι. Σούλης, Το «Τσάμικο» και το Βορειοηπειρωτικό». Αφιέρωμα στα 50 χρόνια από το θάνατό του (1951 - 2001). Αθήνα 2002.

● **ΦΡΙΞΟΥ ΤΖΙΩΒΑ:** «Αέθιον εστί». Αφηνήματα. Νομαρχ. Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων/Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου, Ιωάννινα 2002.

Τρία χρόνια

«ΑΣΣΟΣ» Πρέβεζας

Η εφημερίδα μας ο «Άσος», με τις λίγες δυνάμεις τα μεγάλα όνειρα και τη σοβαρή προσπάθεια συμπλήρωσε τρία χρόνια ικανοποιητικής πορείας και δηλώνει ότι θα συνεχίσει την εκδοτική της πορεία με μεγάλη αφοσίωση στους στόχους που από την αρχή δήλωσε να υπηρετήσει.

Είναι γεγονός ότι με το 12ο φύλλο συμπληρώθηκαν τρία χρόνια έκδοσης της και με το 13ο φύλλο μήνηκαίς αισίως στο τέταρτο έτος κυκλοφορίας.

Η μικρή, προσεγγισμένη και αρκετά συμπαθητική εφημερίδα έχει σταθεί με στοργή και φροντίδα κοντά σ' όλους τους Ασιατίτες, έχει αρουγκραστεί τους πόθους και τις λαχτάρες και έχει γίνει η γνήσια έκφραση και φωνή του συλλόγου μας και των συγχωριανών μας. Η συνέχιση της έκδοσης είναι αποτέλεσμα της αποδοχής και ανταπόκρισης που βρήκε.

Μια αποδοχή που τη σηματοδοτεί το ενδιαφέρον πολλών Ασιασιτών να γίνουν συνδρομητές της εφημερίδας μας, αλλά και η απλόχερη οικονομική στήριξη. Αυτή η στήριξη δίνει κουράγιο και οπλίζει με ψυχική δύναμη το διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου μας και τη συστακτική επιτροπή να επιμένουμε στην έκδοσή της.

Το έργο της εφημερίδας μας είναι πολλαπλό. Ζητάμε να συνεχιστεί αμέριστη η δική σας συμπαράσταση, η ολόπλευρη στήριξη και η έμπρακτη στοργή όλων σας. Η παρούσα εφημερίδα έχει αναχθεί σε μέσο μετάγγισης εμπειριών, γνώσεων, ηθών, εθίμων και παραδόσεων από τους νεότερους στους νεότερους. Μέσα από τις σελίδες της εφημερίδας μας προσπαθούμε να κρατήσουμε την επαφή με τους χωριανούς μας και τον τόπο μας. Αποτελεί το βασικό όργανο διάλογου, επικοινωνίας ανταλλαγής απόψεων και πληροφόρησης όλων των Ασιασιτών.

Στη μικρή αυτή διαδρομή της λειτουργίας μας ως μέσος που βοήθησε σημαντικά στη σύσφιξη των δεσμών με τον τόπο μας, ενδυνάμωσε τις σχέσεις μεταξύ μας και λειτουργήσει ως θεματοφύλακας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και παράδοσης.

Η εφημερίδα μας συνεργάστηκε και θα συνεργαστεί με όλους τους φορείς του τόπου μας για τη λύση των προβλημάτων του χωριού μας και θα συνεχίσει να εκφράζει μετά παρήρσις τη γνώμη της για τυχόν πράξεις και παραλείψεις που υποβαθμίζουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων του χωριού μας. Θα συνεχίσουμε με την ίδια μαχητικότητα όσο καιρό πιστεύουμε εμείς και οι αναγνώστες μας ότι θα είμαστε όχι μόνο ευχάριστοι, αλλά ωφέλιμοι και χρήσιμοι για τον τόπο μας.

Στην προσπάθεια αυτή καλούμε τον κάθε συμπατριώτη να εκδηλώσει το ενδιαφέρον του και την αγάπη του συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην επιτυχία της.

«Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ»

ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑ

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε η καθιερωμένη εκδήλωση του «Πασχαλινού Ανταμώματος» της Ομοσπονδίας μας και φέτος που έγινε στις 2 Ιουνίου 2002 στη θέση Μαχούνια της Πάρνηθας.

Η μαγευτική τοποθεσία του βουνού, η άρτια οργάνωση του Διοικητικού Συμβουλίου, η παραδοσιακή ορχήστρα του **Β. Τόλη** με το **Σάββα Σιάτρα**, **Κωνσταντίνου**, **Ματσούκη**, καθώς και η προσέλευση των αποδήμων συμπατριωτών δημιούργησαν μια ξεχωριστή ατμόσφαιρα με χρώμα ηπειρώτικο.

Με ευθύνη του συμβούλου της Ομοσπονδίας **Σταύρου Κουτονίκα** ψήθηκαν 15 αρνιά που προσφέρθηκαν δωρεάν σ' όσους παραβρέθηκαν στο «Αντάμωμα». Με δική του επίσης πρωτοβουλία προσφέρθηκε όπως και πέρσι «καβρομάς» και άφθονο εκλεκτό κρασί.

Άριστες εντυπώσεις άφησε και το **χορευτικό του Συλλόγου «Κόκκινος Μύλος»** που παρουσίασε ηπειρώτικους χορούς.



Από το Πασχαλινό Αντάμωμα της Ομοσπονδίας στην Πάρνηθα.

Στο σύντομο χαιρετισμό του ο πρόεδρος **Γιάννης Φούκας** ζήτησε απ' τους συμπατριώτες να εγκαταλείψουν τη μοιρολατρική και μεμφίμοιρη στάση για φτωχή και ερημωμένη Ήπειρο και να περάσουν το μήνυμα ότι η Ήπειρος έχει πλούσια πολιτιστική, ιστορική κληρονομιά, έχει φυσικές ομορφιές και κυρίως έχει πλούσιο και δραστήριο ανθρώπινο δυναμικό.

Το παραδοσιακό γλέντι που γρήγορα πήρε μεγάλες διαστάσεις κράτησε μέχρι αργά το βράδυ.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΡΟΚΟΣ

«Γλυπτική σε κοινή θέα»

Στην αίθουσα τέχνης «Εκφραση» της **Γιάνας Γραματοπούλου**, Βαλαωρίτου 9Α, στην Αθήνα, παρουσίασε την τελευταία δουλειά του, από 20 Μαΐου - 8 Ιουνίου 2002, ο Ηπειρώτης Γλύπτης, Καθηγητής στην ΑΣΚΤ, **Κυριάκος Ρόκος**, από τα Γιάννινα. Αυτή η παρουσίαση, ήταν μέρος της δουλειάς του 1980-2001. «Η έκθεση τελεί υπό την Αιγίδα του Χάρη, του ψιλκατζή της γειτονιάς του γλύπτη», έγραφε στην επίσημη πρόσκληση.

Στα εγκαίνια της Έκθεσης παραβρέθηκαν πολλοί. Γλυπτική και ιστορίες πάνω σε μάρμαρο, ορείχαλκο, ξύλο και γύψο, η δουλειά του Κυριάκου Ρόκου. Για τον καταξιωμένο Ηπειρώτη Γλύπτη, θα έχουμε την ευκαιρία να επανέλθουμε.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ Β. ΤΖΟΚΑΣ

Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ

Ο Μάης 2002, ήταν μήνας πανελλαδικής αντιπολεμικής δράσης στην Ηλιούπολη-Αττικής, μ' εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν από την Παναθηναϊκή Επιτροπή για τη Διεθνή Ύφεση και Ειρήνη. Εκτός απ' τις συγκεντρώσεις και καταθέσεις στεφάνου στο άγαλμα του **Γρ. Λαμπράκη**, τα παιδιά ζωγράφισαν για την Ειρήνη, λειτούργησε έκθεση φωτογραφίας και παρουσιάστηκαν θεατρικές βραδιές, την Τετάρτη 5 Ιουνίου 2002, το βράδυ, στο Μουσείο της Εθνικής Αντίστασης, από τη Θεατρική Σκηνή Ηλιούπολης, που διευθύνει ο Ηπειρώτης σκηνοθέτης-λογοτέχνης **Αργύρης Ντούσις**. Μαζί με τη **Θεατρική Ομάδα του Συλλόγου Ηπειρωτών Ηλιούπολης**, ερμήνευσαν ποιήματα και διάβασαν αποσπάσματα κειμένων εναντίον της βίας και της τρομοκρατίας σε βάρους των Παλαιστινίων, Γιουγκοσλαβίας, Κύπρου, Αφγανιστάν κ.λπ. και αποδόθηκαν θεατρικά έργα και τραγούδια για την Ειρήνη. Παραβρέθηκαν αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης, άνθρωποι των Γραμμάτων-Τεχνών και Καλλιτέχνες. Θερμά συγχαρητήρια στον φίλο λογοτέχνη Αργύρη Ντούσις.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΤΖΟΚΑΣ

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΛΕΩΝΙΔΑ ΤΑΤΣΗ

Ο Ηπειρολάτρης επιχειρηματίας Λεωνίδα Τάτση, απ' το Καστρί-Ηγουμενίσσας, συνεχίζοντας το Ευσεβικό έργο του, πρόσφερε, στη Μνήμη της μητέρας του **Αναστασίας Μπατσά**, στην **Αδελφότητα Φατηριωτών-Θεσπρωτίων** το ποσό των 7.700.000 δρχ. για αλουμινοκατασκευές και εγκατάσταση και επιπλέον άλλα 4 εκατομμύρια για βαψίματα για το σπουδαίο έργο, που έχει αρχίσει η Αδελφότητα, την **«Κερασχωρίτικη Στέγη»**, στη Ν. Σμύρνη, τριώροφη, με έκταση 900 τ.μ.



ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΙΩΤΩΝ ΣΤΗ ΒΑΡΥΜΠΟΜΠΗ



ΕΠΙΤΥΧΙΑ σημείωσε το πανηγύρι της Ομοσπονδίας στη Βαρυμπόμπη, την Κυριακή 2 Ιουνίου 2002. Εκατοντάδες Τζουμερκιώτες και Τζουμερκιώτισσες, παρέες - παρέες απ' όλα τα χωριά, κάτω από τον μεγάλο πλάτανο, τόριξαν στο φαγοπότι, το γλέντι και το χορό, ως αργά το απόγευμα. Για όλα είχε φροντίσει το ΔΣ της Ομοσπονδίας. Την ψησταριά ανέλαβαν οι Πραμαντιώτες, το μουσικό πρόγραμμα ο **Λάζαρος Τσαμπάς** και τα χορευτικά ο Θεοδωριανίτης **Νίκος Κουτσούκης**. Τους Τζουμερκιώτες καλωσόρισε ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας **Χρήστος Λαναράς**, ο οποίος αναφέρθηκε στις προσπάθειες της Ομοσπονδίας για τον τόπο μας και κάλεσε όλες τις Τζουμερκιώτικες Αδελφότητες να ενισχύσουν τις προσπάθειες για καλύτερα αποτελέσματα. Η νιορτή έκλεισε με το παραδοσιακό καγκελάρι.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο προέκυψε από τις εκλογές της 19-5-2002 έχει ως εξής: ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΠΑΤΣΙΟΥΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΦΡΙΝΤΑ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΤΖΑΛΑΒΡΑΣ ΜΙΧΑΗΛ, ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: ΡΟΥΣΑΚΗ-ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΤΑΜΙΑΣ: ΤΣΙΤΟΥ-ΜΠΑΛΑΓΚΑ ΦΡΥΝΗ, ΔΗΜ. ΣΧΕΣΕΙΣ: ΚΟΞΙΩΡΗΣ ΦΩΤΙΟΣ. Η διεύθυνση της Ένωσης είναι: Πολυτεχνείου 8, 104 33 Αθήνα, τηλ. - fax: 010 5228437.

Τυπωθήτω... ΤΟ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΜΑΡΙΑ ΤΣΟΥΠΗ - ΡΕΜΟΥ

«ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ ΒΡΥΣΟΧΩΡΙΟΥ»

(ΙΣΤΟΡΙΑ - ΤΕΧΝΗ)

Έκδοση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων - Δήμου Τύμφης, Ιωάννινα 2002, σσ 110.

ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ που φέρνει στην επιφάνεια με τον πιο έντονο και προκλητικό τρόπο την κοινωνική και πνευματική απογύμνωση του σύγχρονου ανθρώπου, η χαρτογράφηση και η ψαύση ιστορικών στοιχείων ενός τόπου είναι αρήγορη και ενθαρρυντική πράξη. Περισσότερο, θα έλεγα, μινυματική, μιας και αυτή η βαθύτερη ανίχνευση και μελέτη των στοιχείων της ταυτότητας ενός τόπου αποτελεί το στέρεο βήμα για μια πρόσβαση σ' έναν μελλοπολεμικό κόσμο, δίκως, ομοιογενή, σύνορα.

Και η Μαρία Τσούπη - Ρέμου κάνει, ακριβώς, αυτή την αναγκαία για την Ηπειρωτική ενδοχώρα απόπειρα, με κεντρικό άξονα αναφοράς της και θεματικό αντικείμενο το **Μοναστήρι της Αγίας Τριάδας Βρυσοχωρίου Ιωαννίνων**. Με μια σύμμεκτη παράθεση ιστορικών στοιχείων, σχετικών εγγράφων και μαρτυριών, σημειώσεων, φωτογραφιών, σχεδίων και της τοπικής παράδοσης για το Μοναστήρι, κατορθώνει να ακινητοποιήσει τη φθορά της μνήμης για το πολύτιμο αυτό μνημείο, να δώσει όλο αυτό το υλικό, να το τεκμηριώσει με τα ευρήματα, τον κώδικα της Κοινότητας και την αιωρούμενη μνήμη των κατοίκων και να το αφήσει παρακαταθήκη σ' έναν ραγδαία μεταβαλλόμενο κόσμο και σε μια εποχή που η τοπικότητα και η ιδιαιτερότητα χάνονται από μια ομοιομορφοποίηση των πραγμάτων.

Η μελέτη διαρθρώνεται σε δύο μέρη: Στο πρώτο η συγγραφέας τοποθετεί το μοναστήρι στο Χώρο και το Χρόνο (θέση, ίδρυση, ανακαίνιση, μαρτυρίες για τη ζωή του κτλ) και στο δεύτερο διεξοδικότερα παρουσιάζονται η αρχιτεκτονική του μοναστηριού και το τέμπλο σε μια πληρέστερη ανάπτυξη (διάρθρωση, διάκοσμος, τυπολογία, χρονολόγηση). Στο παράρτημα που πλαισιώνει την εργασία παρατίθενται αποσπάσματα από τον χειρόγραφο κώδικα, σχέδια, φωτογραφίες, επιτρέποντας στον αναγνώστη μια καλύτερη πρόσληψη του χώρου και του μνημείου. Ιδιαίτερη, βέβαια, βαρύτητα δίνει, και δικαιολογημένα άδλωσε, στο ξυλόγλυπτο τέμπλο της Μονής.

Με ορατά τα ίχνη της παράδοσης και τη μαρτυρία του κτιριακού συγκροτήματος και ιδιαίτερα του τέμπλου του εν λόγω μοναστηριού, προσδίδει στην εργασία της μιαν άλλη διάσταση. Η βιωμένη, εξάλλη, καταγραφή, χωρίς πηλές διακοσμήσεις και κενές λέξεις, αφήνουν την εντύπωση στον αναγνώστη ότι το πέρασμα του χρόνου δεν του ζημίωσε τη ζωντάνια, την ομορφιά και τη δύναμή του.

Ο αντιπολεμικός, λοιπόν, χαρακτήρας μιας τέτοιας προσπάθειας και η αντίθεση στην εξαφάνιση κάθε πολιτιστικής ιδιαιτερότητας, προπάντων σήμερα που η περιφέρεια αποψιφώνεται οδυσσεώς από τις ζωντανές δυνάμεις και ο άνθρωπος κυριαρχείται από απατηλές υποσχέσεις, καθιστούν αυτή την κατάθεση της συγγραφής απαραίτητη στη διατήρηση της τοπικής ταυτότητας της Ηπειρωτικής ενδοχώρας και δικαιωματικά η μελέτη παίρνει μια θέση στην Ηπειρωτική βιβλιογραφία και συμβάλλει σημαντικά στην προσπάθεια διατήρησης και σκιαγράφησης της εθνικής φυσιογνωμίας.

Δρ Δημήτρης Ελ. Ράπτης
Καθηγ. Φιλολογίας

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- Δρ. **ΑΝΤΩΝΙΟΣ Θ. ΝΤΑΛΑΜΑΓΚΑΣ** (Αντιστράτηγος ε.α. - Επίτιμος Διοικητής Α' Σ.Σ. - Διπλωματούχος Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. - Μαθηματικός Πανεπιστημίου Αθηνών): «**ΗΠΕΙΡΟΣ, ΠΑΡΕΛΘΟΝ - ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ**». Εκδόσεις «Κουϊτούρα» (Μαντζάρου 4, Αθήνα, τηλ. 010 3636281).
- **ΙΩΑΝΝΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ**: «**ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΑΤΟΥ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ**», έκδοση του Μουσικοφιλολογικού Συλλόγου Άρτας «Ο Σκουφάς», Άρτα 2002. Διατίθεται από τις εκδόσεις «Κουϊτούρα».
- **ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΠΑΠΑΤΟΛΗΣ**: «**ΝΑ Η ΜΑΝΑ**», μυθιστόρημα, εκδ. «Παρασκήνιο», Αθήνα 2002.
- **ΓΙΩΡΓΟΥ Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**: «**Τέσσερις ενόπτες και δύο άστερες**», διηγήματα, εκδ. Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2002.

ΚΩΣΤΑ Θ. ΓΙΑΝΝΕΛΟΥ

«ΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ»

Έκδοση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Άρτας

ΜΙΑ αξιόλογη καθαίσθητη επανέκδοση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Άρτας, είναι το βιβλίο, με τον πιο πάνω τίτλο, του συγγραφέα, φιλολόγου Λυκαίρχη κ. Κώστα Θ. Γιαννέλου.

Κανονικών διαστάσεων, 158 σελίδων βιβλίο, με το οποίο πρέπει να εμπλουτιστούν, προεχόντως, οι βιβλιοθήκες του νομού Άρτας.

Είναι η δεύτερη έκδοση, πιο πολυσέλιδη, πιο εμπλουτισμένη, από την πρώτη έκδοση του Δήμου Άρτας του 1990.

Το βιβλίο χωρίζεται σε δύο μέρη, με πλούσιες έγχρωμες φωτογραφίες και κείμενα απλογραμμένα και γλαφυρογραμμένα, με μεράκι και πάθος, με υπευθυνότητα, ικανότητα και τεκμηρίωση, που κατατούν ευφρόσυτα τον αναγνώστη.

Στο πρώτο μέρος αναφέρονται τα **βυζαντινά μνημεία** της πόλης της Άρτας και της ευρύτερης περιοχής του νομού, όπως ενδεικτικά, η Παρηγορίτσα, η Αγία Θεοδώρα, ο Άγιος Βασίλειος, η Κάτω Παναγία, η Παναγία η Βλαχέρνα, η Κόκκινη Εκκλησιά (Βουργαρέλι) και αρκετοί άλλοι ναοί και μοναστήρια, καθώς και το θρυλικό γεφύρι και το κάστρο της Άρτας.

Το δεύτερο μέρος αναφέρεται στα **μεταβυζαντινά μνημεία**, ναούς και μοναστήρια ολόκληρου του νομού, που ξεπερνούν τα σαράντα (40).

Το πνευματικό αυτό πόνημα, έρευνας και μελέτης, είναι μια ανεκτίμητη πολιτιστική κιβωτός, μια πολύτιμη προσφορά στον τόπο, στον πολιτισμό, στην ιστορία, στην επιστήμη, στην αδιαμφισβήτητη αλήθεια, στην ελληνική μας γραμματεία.

Στον πρόλόγο του, σ' αυτό και γι' αυτό το βιβλίο, ο νομάρχης Άρτας κ. **Λάμπρος Ρίζος**, τελειώνει με τούτη την πρόταση:

«**Όλος αυτός ο ιστορικός και καλλιτεχνικός πλούτος μιας ένδοξης εποχής «ζωντανεύει» με τον καλύτερο τρόπο, μέσα από τις σελίδες αυτού του βιβλίου, για το οποίο αξίζουν θερμά συγχαρητήρια και ευχαριστίες στον εξάίρετο φιλόλογο κ. Κώστα Γιαννέλο, η αφιλοκερδής και πλήρως ανιδιοτελής αυτή προσφορά του οποίου αναμφισβήτητα θα συμβάλει να αναδειχθεί όσο της αξίζει η «ξεχασμένη Βυζαντινή Άρτα».**

Γιώργος Ε. Τζουβάρας

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ «ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟ» ΤΟΥ Κ. ΚΑΡΑΛΗ (Εκδόσεις «Δωδώνη»)

Η Ομοσπονδία Παγωνιστών και η Αδελφότητα Βησσαριωτών, στην αίθυσά της, Μάρνη 38, 6ος όροφος, την Τετάρτη 19 Ιουνίου 2002, το βράδυ, παρουσίασαν το βιβλίο του Βησσαριώτη συγγραφέα **Κώστα Καραλή** με τίτλο «**ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟ**», που κυκλοφόρησαν οι εκδόσεις «ΔΩΔΩΝΗ», του φίλου Ηπειρώτη εκδότη **Βαγγέλη Λαζού**.



Ο εκδότης Βαγγέλης Λάζος (αριστερά) και ο δημοσιογράφος Τάκης Παλαιολόγος.

Ο Ηπειρώτης δημοσιογράφος Τάκης Παλαιολόγος παρουσίασε τους ομιλητές, οι οποίοι αναφέρθηκαν στην «Οδύσσεια» του Κ. Καραλή στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο του 1940. Μίλησαν με τη σειρά, ο Απ. Παπαθεοδωρόπουλος, φιλόλογος-συγγραφέας, Γ. Επιθ. Μ.Ε., ο **Δημήτρης Ζαβαρέλας**, λογοτέχνης-συγγραφέας, ο **Χάρης Πετρόπουλος**, λογοτέχνης-δημοσιογράφος και ο Ηπειρώτης συγγραφέας **Κώστας Φακατσέλης**. Σύντομο χαιρετισμό απηύθυνε ο Πρόεδρος της Αδελφότητας Βησσαριωτών **Μανώλης Γούναρης**. Συγκινημένος ευχαρίστησε ο συγγραφέας Κ. Καραλής που ήρθε ειδικά για την παρουσίαση από την Αμερική, αφού ζει και εργάζεται εκεί. Ακόμα χαιρέτισαν ο γιος και ο εγγονός του **Έντζο Μαρτολίνι** (Ιταλός στρατιώτης) που τον έσωσε από βεβαίο θάνατο. Το βιβλίο κυκλοφορεί και στην ιταλική γλώσσα. Ακολούθησε δεξίωση.

Λεωτέρης Τζόκας

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Στις 26 Μαΐου 2002 πραγματοποιήθηκε η εκλογοαπολογιστική Συνέλευση της Ένωσης των Ζαγορισίων.

Πρόεδρος της Γ.Σ. εξελέγη ομόφωνα δια βοής, ο κ. **Δημήτριος Τολουόπης** από τα Κάτω Πεδινά και Γραμματείς ο **Μενέλαος Χρόνης** από την Ελαφότοπο και η **Νίκη Λάκκα** από τα Άνω Πεδινά.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα της ημερήσιας διάταξης, πρώτα δόθηκε ο λόγος στον απερχόμενο πρόεδρο κ. **Αριστόβουλο Χρόνη**, ο οποίος στάθηκε στα σοβαρότερα θέματα, με τα οποία ασχολήθηκε η Ένωση στην τελευταία διετία.

1. Στην αρχή αναφέρθηκε στο ιστορικό της Ένωσης και στο μεγάλο και πολυσχιδές έργο που πρόσφερε στο Ζαγόρι, στη διάρκεια των 67 ετών ζωής, περισσότερο επέμεινε στη σημερινή κατάσταση που βρίσκεται γενικά η αποδημία και ειδικότερα αυτή του Ζαγορίου. Τόνισε την άμβλυνση του ενδιαφέροντος των περισσότερων Ζαγορισίων για τον τόπο τους και ιδιαίτερα των νέων. Πρότεινε διάφορους τρόπους βελτίωσης του κλίματος. Ειδικότερα επέμεινε στην οργάνωση της νεολαίας μας και την πρόκληση του ενδιαφέροντος και της αγάπης στον τόπο με διάφορα μέσα, όπως εκδρομές μέσα και έξω από το Ζαγόρι, ορειβασία, καγιάκ, οργάνωση ψυχαγωγικών εκδηλώσεων νεανικού αλλά και παραδοσιακού περιεχομένου, ακόμη και τη δωρεάν παραχώρηση οικοπέδων από τους Ο.Τ.Α. για ανέγερση σπιτιών από νέα ζευγάρια. Πρότεινε το Δ.Σ. που θα προέλθει από τη Γ.Σ. να ενεργήσει με σοβαρότητα πάνω σ' αυτό το θέμα.

2. Άλλο μεγάλο πρόβλημα που απασχολεί σοβαρά το Ζαγόρι και με το οποίο ασχολήθηκε το απερχόμενο Δ.Σ., ήταν τα Ζαγορίσια κληροδοτήματα. Ζωτικό για το Ζαγόρι μας πρόβλημα. Γι' αυτό πραγματοποιήθηκε στο Τσεπέλοβο το καλοκαίρι του 2000 Πανζαγορισιακό Συνέδριο με μοναδικό θέμα «Τα Ζαγορίσια κληροδοτήματα». Εκεί δεσμεύτηκε το Δ.Σ. της Ενώσεως να ενεργήσει κατάλληλα και δραστήρια για την επαναφορά τους στο Ζαγόρι και να χαλαρώσει τον βρόγχο της άδικης φορολογίας τους, ώστε να ζωντανέψουν και να εκπληρώσουν τη θέληση των αιμώδων ευεργετών. Εκδόθηκε εκεί και ο νόμος ψήφισμα.

Το απερχόμενο Δ.Σ. με βάση τα πορίσματα και το ψήφισμα του Συνεδρίου, απευθύνθηκε σε όλους τους αρμόδιους Υπουργούς, στους 300 βουλευτές μας και στις αρχές του Νομού Ιωαννίνων. Εκ μέρους των βουλευτών μας έγιναν ερωτήσεις και επερωτήσεις προς τον Υπουργό των Οικονομικών και τέλος, ύστερα απ' όλα αυτά, το πρόβλημά μας ήλθε και συζητήθηκε στη Βουλή των Ελλήνων. Ακούστηκε πολλές φορές το όνομα της Ενώσεώς μας, διαβάστηκε το ψήφισμα του Συνεδρίου του Τσεπέλoβoυ, επέμεινε ο Βουλευτής κ. Τασούλας, αλλά... άλλα λόγια ν' αγαπιόμαστε. Όμως ευτυχώς κάτι απέμεινε ύστερα απ' όλον αυτόν το θόρυβο. Είδαμε σε κάποιο Νόμο που ψηφίστηκε αργότερα κάτι ίχνη και από τα δικά μας αιτήματα.

3. Άλλο πρόβλημα του Ζαγορίου είναι τα Δάση μας. Ζωτικότατο πρόβλημα και ίσως

το βασικότερο στήριγμα του τόπου μας. Δεν μπορεί να υπάρξει Ζαγόρι χωρίς αυτά. Ομολόγησε ο κ. Πρόεδρος ότι το απερχόμενο Δ.Σ. ασχολήθηκε λίγο μ' αυτό το θέμα. Προέτρεψε όμως το νέο Δ.Σ. να το θέσει ως θέμα πρώτης προτεραιότητας. Να συνεργασθεί με όλους τους φορείς του Ζαγορίου, να οργανώσει συνέδρια και να απευθυνθεί όπου χρειάζεται για τη διάσωση των δασών μας, το σεβασμό του περιβάλλοντος και την ιδιοκτησιακή δικαιοσύνη.

4. Ανέγερση μνημείου στη Γκραμπάλα

Ήταν μια υποχρέωση ανεκπλήρωτη των Ελλήνων, και όχι μόνον, η ανέγερση του μνημείου. Σκοπός μας είναι να τιμήσουμε τους ήρωες που έπεσαν εκεί, να προβληθεί το Ζαγόρι και η προσφορά των Ζαγορισίων, ανδρών και γυναικών, αφού η μοίρα διάλεξε να δραματιστούν εκεί καθοριστικά γεγονότα. Ήδη βρισκόμαστε στο στάδιο της υλοποίησης του σκοπού μας, τόνισε.

«ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΚΑ ΝΕΑ»

Μετά τη λήξη των εργασιών της Συνέλευσης ακολούθησε ψηφοφορία για την ανάδειξη των διοικητικών οργάνων Δ.Σ. και Ε.Ε. Η σύνθεση των σωμάτων, όπως καταρτίστηκαν, έχει ως εξής:

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αριστόβουλος Χρόνης (Ελαφότοπος)

Α' ΑΝΤ/ΔΡΟΣ:

Δημήτριος Χατζαρόπουλος (Μεσοβούνι)

Β' ΑΝΤ/ΔΡΟΣ:

Ιωάννης Τζόκας (Ελαφότοπος)

Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κων/νος Ιωαννίδης (Βίκος)

ΕΙΔ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γιώργος Παπαγεωργίου (Κ. Πεδινά)

ΤΑΜΙΑΣ:

Σωτήριος Σωτήρης (Σκαμνέλι)

ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜ. ΣΧ.:

Γεώργιος Τσιατούρας (Σίτσαϊνα)

ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ: Μαριγώ Παπαγιαννοπούλου

(Διπτόμαχος)

ΜΕΛΗ:

Προκόπιος Γκογιάννος (Ελαφότοπος)

Ευαγγελία Ζωίδου (Βίτσα)

Γεώργιος Δερμάνης (Γρεβενίτι)

Πωλίνα Βαγγελή (Τσεπέλοβο)

Για την Εξελεγκτική Επιτροπή

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δημήτριος Ντέλλης (Ιτέα)

ΜΕΛΗ:

Δώρα Βλαχάκη-Μαριόλη (Σκαμνέλι)

Γιάννα Κόντη-Κασσίλη (Πέτρα)

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΙΩΝ ΑΡΤΑΣ



Πάνω από 60 Μελισσουργιώτες και Μελισσουργιώτισσες συμμετείχαν και φέτος στην καθιερωμένη εκδρομή της Αδελφότητας στις 26 Μαΐου στη Μονή Δαμάστας, στο Χάνι της Γραβιάς και στο Γοργοπόταμο. Κατά κοινή ομολογία, ήταν μια από τις πιο οργανωμένες και όμορφες εκδρομές, αφού έδωσε την ευκαιρία σε όλους συμμετείχαν να περάσουν μια αξέχαστη μέρα με πολύ κέφι, διασκέδαση και φαγοπότι, σε ιστορικούς και ειδυλλιακούς τόπους. Πρώτη στάση στον Άγιο Κωνσταντίνο, όπου το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας κέρασε όλους τους συγχωριανούς και τους χάρισε και από ένα καπέλο, μέρες καλοκαιριού που ήταν. Το φαγοπότι έγινε στο Γοργοπόταμο, όπου το κέφι άναψε με τραγούδια της τάβλας και χορευτικά. Παρών και ο πρόεδρος της Κοινότητας Γιάννης Νικολάου, ξάφνιασε με την παρουσία του, αφού κανείς δεν τον περίμενε εκεί. Η εκδρομή αποτελεί πλέον θεσμό για την Αδελφότητα, η οποία κάθε φορά φροντίζει για τη συμμετοχή περισσότερων συγχωριανών και επίσκεψη σε τόπους που συνδυάζουν το τερπνόν μετά του ωφελίμου.

24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2002 Η ΕΚΛΟΓΟΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Πέρασαν κιόλας δυο χρόνια θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας και ήρθε η ώρα να εκλέξουμε και πάλι τους ικανούς συγχωριανούς μας για την επόμενη περίοδο. Έτσι, λοιπόν, την **Κυριακή 24 Νοεμβρίου 2002 και ώρα 9.30 το πρωί, στο Πνευματικό Κέντρο Ηπειρωτών (Κλεισθένους 15, 7ος όροφος)**, θα γίνει η Απολογιστική Γενική Συνέλευση για τα πεπραγμένα της Αδελφότητας και στη συνέχεια οι εκλογές για το **νέο Διοικητικό Συμβούλιο** και τους **αντιπροσώπους μας στην Ομοσπονδία Τζουμερκιωτών και στην Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία**.

Πρόκειται για κορυφαία διαδικασία, η οποία μας δίνει τη δυνατότητα να κρίνουμε το έργο μας, να υπογραμμίσουμε τα θετικά και αρνητικά στη δράση μας και να εκλέξουμε τους πιο ικανούς συγχωριανούς μας, που θα σταθούν με συνέπεια στο δύσκολο δρόμο της προσφοράς για το χωριό μας. Γι' αυτό πρέπει να είμαστε όλοι εκεί!

Το Δ.Σ.

ΕΚΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΚΑΘΕ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΟ ΚΑΙ ΦΙΛΟ: Η Αδελφότητα ψάχνει για αγορά αίθουσας για να στεγαστεί, στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου της Αθήνας. Όσοι γνωρίζουν κάτι σχετικό, τους παρακαλούμε να επικοινωνήσουν μαζί μας.

ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ ΑΡΤΗΣ: ΚΕΙΜΗΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Λίγα σπιτία στο χωριό μας, με τη δική τους παραδοσιακή αρχιτεκτονική και την επιβλητική εμφάνιση παραμένουν μέχρι σήμερα απaráλλαχτα. Τα υπόλοιπα έχουν αντικατασταθεί. Είναι δείγματα της οικονομικής ευημερίας και της πνευματικής ανόδου και του υψηλού φρονήματος των κατοίκων της εποχής τους. Το εσωτερικό όμως των σπιτιών αυτών δεν θυμίζει καθόλου το παρελθόν. Εκεί όλα έχουν αλλάξει. Ο τρόπος ζωής, οι σχέσεις των ανθρώπων, η λειτουργία του σπιτιού, μένουν τώρα μοναχά στις μνήμες των παλαιότερων. Οι δε νεότεροι ούτε μπορούν να φαντασθούν.

Οι οικιακές εργασίες, όπως η υφαντική, η χειροτεχνία, το ζύμωμα του ψωμιού, η διατήρηση τροφίμων κ.α. έχουν ξεχασθεί για πάντα. Τις ανάγκες καλύπτουν η βιομηχανία και το εμπόριο. Ακόμη και ο εξοπλισμός των σπιτιών, από πολλές δεκαετίες έχει αντικατασταθεί με τον σύγχρονο.

Ο παραδοσιακός ρουχισμός π.χ. είτε πουλήθηκε για την επιβίωση, είτε παραμερίστηκε επειδή δεν ήταν πρακτικός.

Τα έπιπλα και τα σκεύη, χαρακτηρίστηκαν ως αναχρονιστικά, περιφρονήθηκαν και απομακρύνθηκαν ως άχρηστα.

Τα ωραία σιδερένια κρεβάτια με τα λευκά κεντημένα σεντόνια, τους κρεβατόγυρους με τις περιττές δαντέλες, τις μαξιλαροθήκες με τους φιόγκους και τα βολάν και τα άλλα κλινωσκειάσματα, οι βελντζές, οι μαντανιές είχαν αντικατασταθεί με ξύλινα κρεβάτια και το σύγχρονο ρουχισμό του εμπορίου.

Οι κασέλες και τα μπαούλα, από τις ντουλάπες και τις ντιβανοκασέλες. Τα χάλκινα σκεύη, τα εμαγιέ, τα πήλινα, τα ξύλινα, έχουν παραχωρήσει τη θέση τους στα σύγχρονα ανοξείδωτα κ.ο.κ.

Τα χάλκινα λυχνάρια με το λάδι που φώτιζαν τη γωνία στο τζάκι, όλα έχουν εξαφανισθεί. Τώρα τη θέση τους έχουν πάρει τα ηλεκτρικά πολύφωτα.

Αρκετά όμως από τα είδη αυτά του παλιού εξοπλισμού των σπιτιών, έχουν διασωθεί φυλαγμένα ως κειμήλια και με τον καιρό έχουν απο-

κτήσει πολιτιστική αξία. Τα περισσότερα μάλιστα από αυτά είναι δημιουργήματα των ανθρώπων που γεννήθηκαν και έζησαν στα Θεοδώριανα του 19ου και τις αρχές του 20ου αιώνα.

Τα κειμήλια αυτά, ξεχασμένα ή παραμελημένα, είναι πολύτιμο υλικό, γιατί παρέχουν ενδιαφέρουσες πληροφορίες που αφορούν στις ασχολίες των ενοίκων, τα συναισθήματά τους, την πίστη τους, το χαρακτήρα και τις αντιλήψεις, τα ήθη και έθιμα και συμβάλλουν στη συμπλήρωση της εικόνας του τόπου την χρονική εκείνη περίοδο.

Αποτελούν πηγή έρευνας και μελέτης για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενεές. Είναι αναγκαία στοιχεία έκφρασης της πολιτιστικής κληρονομιάς των Θεοδωριανών και ανεκτίμητη μαρτυρία του παρελθόντος.

Κοινό αγαθό για όλους.

Για τους λόγους αυτούς, είμαστε υπεύθυνοι για τη διάσωση των και τη διαφύλαξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και οφείλουμε να διασφαλίσουμε τις συνθήκες για την προστασία τους, την αξιοποίηση και ανάδειξή τους, ώστε να μπορέσουμε να την παραδώσουμε στις επόμενες γενιές με όλο τον πλούτο και την αυθεντικότητα τους.

Είναι ανάγκη να καταβάλουμε προσπάθεια να συγκεντρώσουμε με προσοχή και να φυλάξουμε όλα τα πολιτιστικά αγαθά, κειμήλια του παρελθόντος και να τα κάνουμε γνωστά προτού εξαφανιστούν· πρέπει να τα διατηρήσουμε για να μείνουν ζωντανά μάρτυρες της ιστορίας των Θεοδωριανών.

Αυτές οι σκέψεις οδήγησαν την Κοινότητα και την Αδελφότητα στη δημιουργία ΜΟΥΣΕΙΟΥ στο χωριό μας.

Βοηθείστε όλοι σας. Είναι ιερή υποχρέωση.

Αυτό το καλοκαίρι αρχίζει η συγκέντρωση από ειδική Επιτροπή με επικεφαλής τον καλό μας παπα-Θωμά.

Σταύρος Σκουτέλας
Πρόεδρος Αδελφότητας Θεοδωριανών

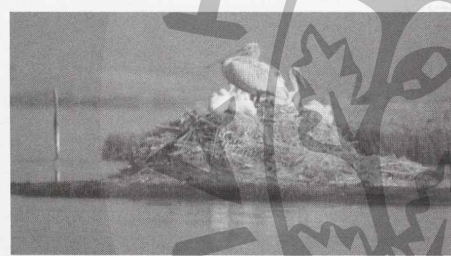
Έτοιμο το Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για τον Αμβρακικό Κόλπο

Ετοιμο για συζήτηση το τροποποιημένο Σχέδιο του Προεδρικού Διατάγματος για τον χαρακτηρισμό του Αμβρακικού ως Εθνικού Πάρκου.

Τροποποιημένο από το πρώτο Σχέδιο που συζητήθηκε από τους Φορείς της περιοχής (Νομαρχία, Δήμοι κ.λπ.), αφού δημιούργησε πολλά ερωτηματικά και αμφισβητήσεις, έρχεται πια πιο βελτιωμένο.

Όμως και τώρα ακόμη προβληματίζει αν είναι σωστή κατεύθυνση.

Τροποποιημένο από το πρώτο Σχέδιο το οποίο θέλει να διατηρήσει ή να αναβαθμίσει μια περιοχή, δεν μπορεί να μην αναφέρεται στον παράγοντα «άνθρωπο», ο οποίος παράγοντας αυτός είναι μέλος του δοσμένου Κοινωνικού Είναι, όπως μέλη αυτού του συγκεκριμένου Κοινωνικού Είναι, είναι και το ζωικό και το φυτικό βασίλειο που ενυπάρχει εντός αυτού,



όπου όλα μαζί αποτελούν ένα οικοσύστημα.

Δεν θα αναλύσουμε εδώ θεωρίες σχετικά με τα οικοσυστήματα, τον άνθρωπο με τις σημερινές ανάγκες και απαιτήσεις της ζωής, όπως αυτή εξελίσσεται στα πλαίσια της σκληρής Παγκοσμιοποίησης.

Εκείνο που επιδιώκουμε και επιθυμούμε είναι στις συζητήσεις που θα γίνουν να πρυτανεύσει και να προσεχθεί κατά κύριο λόγο ο παράγοντας άνθρωπος που υπάρχει μέσα στο οικοσύστημα και ο οποίος μάλλον είναι το πρώτο θύμα μιας γραφειοκρατικής διαδικασίας, η οποία δεν αφήνει να λειτουργήσουν τα μέτρα προστασίας του Αμβρακικού, ούτε και να ξεκινήσουν κάποιοι βιολογικοί καθαρισμοί πόλεων που έχουν πρόσωπο τον Αμβρακικό.

«ΚΟΡΩΝΗΣΙΑ» (Έκδοση του ομώνυμου

ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗ ΒΕΡΟΙΑ

ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ - ΒΛΑΧΟΙ

Την ιδέα για τα γραφόμενά μου, την πήρα από τον «Πύρρο», όπου οι συνεργάτες του παρουσιάζουν αρκετές αξιόλογες πληροφορίες.

Έγραφα προ πολλού ότι η φτωχή Ήπειρος παραμελείται προκλητικά απ' το κέντρο, επειδή είναι ακάριστο.

Η Ήπειρος έδωσε το 60% των μεγαλοεργετών της Ελλάδος και αυτοί είναι οι άρχοντες των Ηπειρωτών της διασποράς και κατά τύχη όλοι είναι βλάχοι στην καταγωγή, τους επωνομάζουν ελληνοβλάχους, προς αποφυγήν παρεξηγήσεων. Ονομαστικά είναι οι επόμενοι: Αβέρωφ, Τσιτσάς, Στουρνάρας, Σίνας, αδελφοί Ζάππα και Αράδκης. Οι τελευταίοι τρεις κατόνται από τη βάρεια Ήπειρο. Μεγαλύτεροι βλάχοι είναι οι βλάχοι της Βεργίας Ηπείρου, μεγαλύτερη με 70.000 κατοίκους προ 250 ετών, όταν η Αθήνα ήταν ένα μεγάλο χωριό.

Στη Μοσχόπολη ήρθε το πρώτο τυπογραφείο των Βαλκανίων, μετά το της Κωνσταντινούπολης. Είχε ανώτερες σκαλές και Ακαδημία. Μοιρολόι ήταν βλαχοκατοικημένη, η κουζίνα της γινόταν στην ελληνική γλώσσα. Αργότερα οι βλάχοι έγραψαν λέξις στα ελληνικά, αλβανικά και βλάχικα.

Η Μοσχόπολη έδωσε τη μεγάλη οικογένεια Σίνα, οι απόγονοι της οποίας εγκαταστάθηκαν στην πρωτεύουσα της Αυστροουγγαρίας. Σε όλους η αυτοκρατορία έδωσε τον τίτλο του βαρόνου ως ανταμοιβή για τις μεγάλες προσφορές τους στο κράτος. Ο Γεώργιος Σίμου Σίνας ήταν ο πλούσιότερος άνθρωπος της Ευρώπης. Με δική του οικονομική προσφορά κτίστηκε η γιγαντιαία γέφυρα Ελισαβέτα, η οποία συνέδεε την Πέστα με τη Βουδα, για να υπάρξει αργότερα η σημερινή Βουδαπέστη.

Ένας Σίνας πρόσφερε στην Αθήνα την Ακαδημία και το Αστρονομικό και η Ελλάδα ως ανταμοιβή τον διόρισε πρέσβη στη Βιέννη και στο Βερολίνο.

Πρόσφεραν ακόμη το μαρμάρينو Εθνικό Στάδιο και το θωρηκτό «Αβέρωφ», το οποίο κατατρόπως τον τουρκικό στόλο το 1912. Οι δύο τελευταίες προσφορές και μέρος των εξόδων για το Πολυτεχνείο είναι προσφορά του πρώτου των μεγαλοεργετών, Μετσοβίτη Γεωργίου Αβέρωφ.

Σήμερα μιλούν για τη σιδηρόδρομο στην Ήπειρο και ξυπνούν αρκετά αργά. Ο στόχος αυτός ίσως μείνει όνειρο βερνής νυκτός, επειδή διατίθενται μεγάλα ποσά για το κέντρο, όπως το αεροδρόμιο των Σπένων και το μετρό. Πήραν μεγάλα ποσά από την Εγνατία οδό, τα οποία κατά το μεγαλύτερο μέρος τους προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, γι' αυτό και αρνεί να τελειώσει αυτό το έργο.

Προ εικοσαετίας, υπουργοί Εξωτερικών της Ελλάδας και Σερβίας ήταν αντίστοιχοι ο Αβέρωφ και ο Cosea Poronici, βλάχος από το Κρούσοβο της Μακεδονίας των Σκοπίων. Στις συναντήσεις τους για θέματα των κρατών τους μίλησαν αναμεταξύ τους βλάχικα.

Στο Βουκουρέστι, όπου σπούδασα την Ιατρική, διάβαζα στη βιβλιοθήκη της ρουμανικής Ακαδημίας για τους αδελφούς Ζάππα και Αράδκη. Ήταν μεγαλοκτηματίες, με γιγαντιαία τσιφλίκια εκτάσεως δεκάδων χιλιάδων εκτάρων. Εφόσον ένα εκτάριο ισούναμε με δέκα στρέμματα, τα τσιφλίκια τους ήταν εκατοντάδες χιλιάδες στρέμματα.

Ο Αράδκης, που ήταν με ανώτερες σπουδές και έξυπνος, έπαιρνε γρήγορα στροφές το μυαλό του, λητούργησε στους Ρουμάνους ως υπουργός και για μικρό χρονικό διάστημα πρωθυπουργός.

Διάβασα στο βιβλίο του Cosea Poronici με τίτλο «O Sinsgrima», από μετάφραση στα γαλλικά, πολλά επαινετικά σχόλια για τους βλάχους. Ελεγε εκεί ότι οι πρώτοι οικονομικοί και της Σερβίας είναι δημιουργία των βλάχων. Ο πολυπληθής αριθμός των οικονομολόγων βλάχων της καταστραμμένης Μοσχόπολης είναι άρχοντες των Ηπειρωτών της διασποράς. Επιπλέον τριακόσιες εύπορες οικογένειες από την καταστραμμένη Μοσχόπολη και περίχωρα εγκαταστάθηκαν στο Βελιγράδι, όπου δημιούργησαν την αστική τάξη.

Στείλαμε άρχοντες των Ηπειρωτών της διασποράς και στην πρωτεύουσα της Σερβίας.

Κώστας Χατζής
Ιατρός



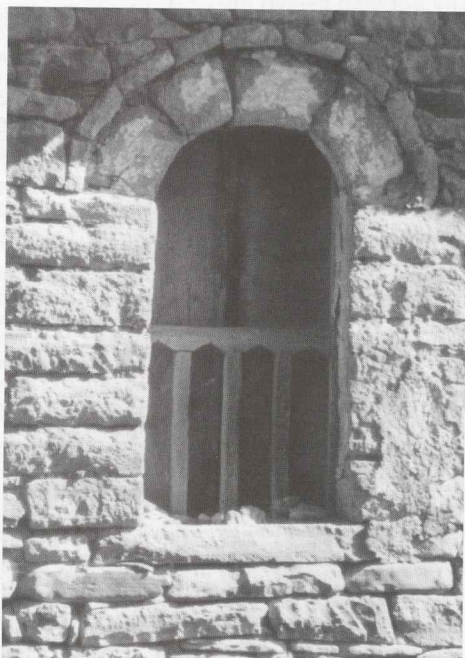
ΑΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥΜΕ ΚΑΙ ΑΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΟΥΜΕ ΤΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΜΑΣ

Σήμερα που η περιοχή Μαργαριτίου αποκαλύπτει απλόχερα τις ομορφιές της και οι επισκέπτες της μένουν κατάπληκτοι από την ομορφιά της, ας φροντίσουμε να μην αποτελούν παραφωνία πρωτοβουλίες και αισθητικές, που έχουν έντονα το στοιχείο του μιμητισμού.

Μπορεί η φτώχεια της περιοχής να μην έχει να επιδείξει εντυπωσιακά κτίρια και περίτεχνες κατοικίες, έχει όμως τη μεγαλοπρέπεια της απλότητας και την ομορφιά της ψυχής των ανθρώπων μας αποτυπωμένη παντού.

Δεν υπάρχει κανένας λόγος να υιοθετούμε αρχιτεκτονικά πρότυπα άλλων περιοχών στις νεόχτιστες κατοικίες ή να κακοποιούμε με βάνουσο τρόπο παραδοσιακά σπίτια, με παρεμβάσεις που περισσότερο κρύβουν απύθμενα και ψυχολογικά πλέγματα παρά πραγματικές ανάγκες σύγχρονης και άνετης διαβίωσης.

Η λαϊκή αρχιτεκτονική κάθε περιοχής είναι προϊόν σοφίας των ανθρώπων που την κατοικούν, κάθε κραυγαλέα παρέκκλιση αποτελεί παραφωνία. Μπορεί να είπαν μερικοί ότι θα κάνω μια κατοικία εφάμιλλη με εκείνη στην Ελβετία, αυτό δεν σημαίνει ότι δένει με τη φυσιογνωμία των χωριών μας.



Ένα σοβαρό απόστημα συνέβη στα χωριά μας με τις ΒΡΥΣΕΣ. Χάριν της προόδου, ξήλωσαν τις ΚΑΝΟΥΛΕΣ που ήταν φτιαγμένες με μεράκι από αθάνατη πέτρα και τις αντικατέστησαν με σωλήνες. Άλλη ασχήμια ήταν η αλλαγή της

όψης πολλών εκκλησιών με τα συμπληρώματα.

Είναι παρήγορο όμως ότι αρκετοί νέοι και κυρίως αυτοί των μορφωτικών συλλόγων, αγωνίζονται να κρατήσουν την παράδοση. Τρανό επίτευγμα η πρωτοβουλία του Δημάρχου να φτιάσει το καλντερίμι στην αγορά του Μαργαριτίου, έστω κι έτσι όπως έγινε με πέτρα, έστω δίχως το Αυλάκι στη μέση. Τέτοια

έργα ομορφαίνουν το χωριό, χωρίς να ξεφεύγουν από την παράδοση.

Έπαινοι αξίζουν στους Μαργαριτιώτες που διατηρούν τα αρχοντικά τους άθικτα από την εισβολή του πολιτισμού. Δεν αναφέρομαι στα άλλα χωριά, γιατί εκεί υπάρχουν πολλά αρχοντικά και ιστορικά σπίτια άθικτα.

Προτείνω όσοι μπορούν και έχουν γνώση στα θέματα αυτά, να βοηθήσουν για να κρατήσουμε ό,τι έχει απομείνει, για να μη νιώσουμε ξένοι στα χωριά μας.

ΗΛΙΑΣ ΜΠΑΚΟΣ
«ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ»
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

ΠΑΡΕΝΕΡΓΕΙΕΣ «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ»

Δεν μπορούμε να μην υποστηρίξουμε ότι ο «Καποδίστριας» ήταν η πιο σημαντική διοικητική μεταρρύθμιση και μία από τις ελάχιστες «τομές» που αποτόλμησαν οι Κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ κατά την εικοσαετή παραμονή τους στην εξουσία. Στη θέση χιλιάδων αδύναμων Κοινοτήτων ο «Καποδίστριας» έβαλε μερικές εκατοντάδες δήμους περισσότερο ισχυρούς και καλύτερα οργανωμένους. Μεταρρύθμιση απαραίτητη, εκτός των άλλων λόγων και για την αρμονικότερη συνεργασία στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όπως κάθε σοβαρή μεταρρύθμιση, ο «Καποδίστριας» είχε και σοβαρές παρενέργειες. Προκάλεσε σοβαρές συναισθηματικές αντιδράσεις. Όλοι έχουμε το χωριό μας και όταν μας ρωτούν από πού είσαι δεν θα πούμε σχεδόν ποτέ... από την Ήπειρο ή από την Μακεδονία ή από την πρωτεύουσα του Νομού μας.

Θα πούμε από το τάδε χωριό, έστω και αν είναι το πιο ασήμαντο στην εσχάτη της επικράτειας, προφέρουμε το όνομά του και αισθανόμαστε υπερήφανοι. Μας είναι συναισθηματικά δύσκολο να περάσουμε από την Κοινότητα με το όνομα του χωριού μας, στον δήμο με όνομα ξένο και άσχετο με μας.

Σημειώθηκαν και άλλες παρενέργειες όταν αρχίσαμε να διαπιστώνουμε ότι το πενιχρό ταμείο της Κοινότητας μεταβαλλόταν σε σεβαστό ταμείο του δήμου, αλλά ταυτόχρονα περνούσε, σε άλλα άγνωστα μέχρι τότε, χέρια.

Δεν υπαινίσσομαι τη γνωστή παροιμία «όποιος έχει το μέλι κ.λπ.», η παροιμία έχει πάντοτε τη θέση της, αλλά τα κριτήρια με τα οποία κατανέμονται πόροι και φροντίδες.

Η πιο ωστόσο σημαντική παρενέργεια υπήρξε η διαμόρφωση τοπικών εξουσιών, οι οποίες αντιγράφουν... τη «μαμά» τους, την κεντρική εξουσία, στη γραφειοκρατία, στην αποξένωσή από τους πολίτες, στη διαπλοκή με συμφέροντα, στις πελατειακές σχέσεις, στη διαφθορά και στην αυθαιρεσία, όταν μάλιστα πίσω από κάθε δημοτική αρχή βρίσκεται ένα διευρυμένο, λόγω της συνένωσης, και προπαντός διογκωμένο από την Ε.Ε. ταμείο.

Και όταν μιλάμε για αποκέντρωση, περισσότερο πρέπει να εννοούμε την αποκέντρωση της πολιτικής διαφθοράς, της ρουσφετολογίας, της αυθαιρεσίας και της διαπλοκής.

Μπορούν, και σε ποιο βαθμό, να αμβλυνθούν ή και να εξαφανιστούν οι παρενέργειες αυτές;

Σίγουρα, ναι, αρκεί οι ασχολούμενοι και όσοι πρόκειται να ασχοληθούν με την αυτοδιοίκηση, να έχουν ψυχικά αποθέματα και τσαγανό και προπαντός πολιτική σκέψη και βούληση.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΒΕΛΑΣ - «ΣΕΛΛΑΔΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»
(Αδελφότητα Σελλαδιτών Άρτας)

Γέφυρα Ρίου - Αντιρρίου: Θα σταματήσει η ταλαιπωρία;

Οι ουρές στο Αντίρριο κράτησαν πέντε μέρες, κατά την επιστροφή των Ηπειρωτών, αλλά και των κατοίκων της Αιτωλοακαρνανίας, που αποφάσισαν να περάσουν τις μέρες του Πάσχα στην ιδιαίτερη πατρίδα τους. Η απομόνωση της Ηπείρου, της φτωχότερης περιοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα λυθεί μετά το καλοκαίρι του 2004, όπως υπόσχονται οι κατασκευαστές της Γέφυρας Ρίου - Αντιρρίου, ή θα παραταθεί ακόμα;

Η ολοκλήρωση της γέφυρας και της προσβάσεως σ' αυτήν θα λύσει οπωσδήποτε ένα σοβαρό πρόβλημα πρόσβασης στη Βορειοδυτική Ελλάδα, αλλά πολλά πρέπει να γίνουν για να λυθεί το πρόβλημα της επικοινωνίας της Ηπείρου με την υπόλοιπη Ελλάδα. Ο δρόμος μετά το Αντίρριο θυμίζει φιδίσιο μονοπάτι στο οποίο στριμώχνονται ιταλικές, φορτηγά, αγροτικά μηχανήματα,



λεωφορεία και επιβατικά αυτοκίνητα, και όποιος τολμήσει να προσπεράσει κινδυνεύει να βρεθεί μετωπικά με τα οχήματα του αντίθετου ρεύματος.

Εάν δεν γίνει ένας σύγχρονος αυτοκινητόδρομος από το Αντίρριο έως την Ηγουμενίτσα το πρόβλημα επικοινωνίας της Β.Δ. Ελλάδας, και ιδίως της Ηπείρου, δεν πρόκειται να αντιμετωπισθεί.

«ΝΕΑ ΤΟΥ ΠΕΤΑ» (Αδελφότητα Πετανιτών Άρτας)